

FAKHA

FAKHA

MEHRNAZ SALEHI

Schrijver: Mehrnaz Salehi
Vertaling: Mehrnaz Salehi en Nico Arkesteijn
Redactie: Nico Arkesteijn
Schilderij op omslag: Mehrnaz Salehi
Uitgever: Brave New Books
© Mehrnaz Salehi

Achterin staat een verklarende woordenlijst

eerste week

Fakhry opende de deur en liep langzaam de steeg in. Ze trok haar chador tot onder haar wenkbrauwen en boven haar mond en hield hem onder haar kin stevig vast. Met haar vrije hand droeg ze een grote tas onder haar chador waardoor deze vreemd opbolde. Van de doodlopende steeg ging ze een andere steeg in. Halverwege bleef zij stilstaan voor een huis. Het was anders dan de andere huizen, groter en hoger. Schichtig om zich heen kijkend liep zij naar de kleine veranda. Aan weerszijden stonden leeuwen van grijze steen. Zij zette haar tas op een van de leeuwenkoppen en sloop een stukje terug om een blik in de steeg te werpen. Niets te zien! Alleen maar de rust en stilte van een slaperige, zomerse dag in de maand Tir. De nacht ervoor was bijzonder zwoel geweest, slechts enkelen hadden zich op straat gewaagd. Niemands ogen hadden de slaap als gast verwelkomd en nu lag iedereen in een kelder te dommelen. Ze liep naar de houten deur van het huis en trok haar chador uit. Aandachtig vouwde ze hem tot een pakketje en stopte dat in haar tas. Ze haalde een kam tevoorschijn en fatsoeneerde haar lange, glanzend zwarte haar. De kam ging in haar tas die ze dichttristte. Ze streek haar blouse en rok glad, liep de veranda af, keek voorzichtig links en rechts de steeg in en liep toen snel door. Ook in de volgende straat stapte ze stevig door, met haar ogen op de grond gericht, totdat ze bij een kruispunt kwam. Ze stak over, sloeg rechtsaf en haalde opgelucht adem. Met elegante passen en opgeheven hoofd liep ze rustig naar de bushalte. Er was niemand. Overal scheen de zon, zelfs onder de bomen aan beide kanten van de straat was er geen schaduw. Fakhry hield haar hand boven haar ogen en keek naar de verte. Daar naderde hijgend en puffend de bus. Door de hitte leek het of de vlammen ervan afsloegen. De smeltende bus weerkaatste het zonlicht in haar ogen. Ze keek naar de luchtspiegeling op het asfalt waarin zelfs de wielen van de bus verdwenen. Daar kwam hij tevoorschijn uit de trillende lucht. Fakhry stapte in en kocht een kaartje bij de conducteur. De bus was vrijwel leeg. Ze ging naast een vrouw zitten en zette haar tas op schoot.

-Daardar!

De hese stem van de conducteur maakte haar net op tijd wakker uit haar dromen.

-Stop!

Wat was dat snel gegaan! De bus, die nu halfvol was, stopte met veel lawaai en Fakhry kon nog net op tijd de uitgang bereiken. Gehaast stak ze over, geen aandacht bestedend aan het getoeter van een auto die voor haar moest remmen. Vandaag was het warmer dan andere dagen. Ze had het de vorige avond al zien aankomen. Haar mond was droog door de dikke, hete lucht en zij zweette onder haar armen. Zij troostte zichzelf dat het niet ver meer was en keek naar het uithangbord van het naaiatelier even verderop. Vermoeid klom ze de smalle trap op, duwde de groene deur open en liep naar binnen:

-Hallo ...

Enkele hoofden keken op van de naaimachines en evenveel paren ogen keken haar aan:

-Hallo ... hallo ... hal...

Fakhry liep naar een van de tafels in de hal. Zij zette haar tas op de grond en ging zitten. De hoofden bogen zich weer over het werk en onmiddellijk echode het geluid van de naaimachines in haar oren. Vandaag moest ze stikken. Massa's blouses, jurken en rokken moesten een voor een door de machine worden gehaald. Haar gedachten waren echter ergens anders. Het geluid van de ventilator aan het plafond en van de naaimachines vormde de muzikale begeleiding van de beelden die door haar hoofd spookten.

-Fakhry ...

Fakhry keek op van haar bezigheden, recht in de ogen van mevrouw Koeshan, de eigenaresse van het atelier.

-Ja, mevrouw ...

Ze wilde opstaan maar de hand van de vrouw duwde haar zachtjes terug op haar plaats.

-Lief kind. Als je klaar bent, niet weggaan, ik moet met je praten, kom even naar mij toe.

-Goed, mevrouw Koeshan.

Zich afvragend wat ze te horen zou krijgen, maakte ze haar werk snel af en met haar tas in de hand ging ze naar de laatste kamer van de gang, het kantoor van haar baas. Een paar stiksters waren nog aan het werk. Ze opende voorzichtig de verschoten deur nadat ze erop had geklopt en de ijle stem van mevrouw Koeshan 'naar binnen' riep.

-Kom maar binnen, lieve Fakhry. Ga zitten.

Fakhry liep aarzelend naar de tafel van mevrouw Koeshan.

-Ga zitten, lieverd.

Fakhry vroeg gespannen:

-Is er iets? Was ik te laat? U had mij toch toestemming gegeven om vandaag later te komen ...

-Nee, lieverd, daar heeft het niets mee te maken. Ik heb goed nieuws voor je. Maison Flor, dat hun kleren hier laat maken ... hè ... je weet toch dat ze hun kleren altijd hier brengen?

Haar rood gestifte lippen brachten een glimlach voort.

-Nou, meneer Harapetian heeft een naaister nodig die voor zijn maison gaat werken. Jij mag erheen en voor hem gaan werken.

Zij tuitte haar lippen en zei zo charmant mogelijk:

-Hij vroeg wie er geschikt voor was. Natuurlijk heb ik jou genoemd. En tegen hem heb ik gezegd dat hij in ruil daarvoor nog meer kleren naar ons toe mag sturen ... ha ha ...

Fakhry's mond hing open. Maison Flor! Dit had ze niet durven dromen. Ze had al heel wat over dit maison en over de eigenaar gehoord ... het meeste van de naaistertjes ...

-Meneer Harapetian? Hoezo? Ik bedoel, voor wat voor werk wil hij mij hebben?

-Voor het nemen van de maat en het passen en zo. Het meisje dat hij daarvoor had, is pas getrouwd en daarna weggegaan. Hij stond er ineens alleen voor. Maar je moet het niet aan de andere meisjes vertellen, goed? Anders worden ze jaloers. Daar zou een hoop ellende van kunnen komen ... het blijft tussen ons ... goed? In ieder geval: hij betaalt goed. Je krijgt een beter leven ... je vindt het goed, toch? Als ik zelf niet hier gebonden was door al het werk, was ik heel graag zelf gegaan ...

Ze keek Fakhry met haar vermoeide ogen aan en wachtte op een antwoord. Fakhry was geschrokken. Dit was wel het laatste wat ze verwachtte. Ze had nooit gedacht dat ze de favoriete werkneemster van mevrouw Koeshan was.

-Ja, het klinkt heel goed. Dus u heeft voor mij gekozen? Hartelijk dank. Mag ik ook weten waarom?

-Je denkt dat ik je niet ken terwijl je hier al twee jaar werkt? Lief kind, ik let op alle meisjes, op jullie allemaal, maar jij ... ja, jij bent echt de meest geschikte persoon voor dit werk.

Zij knipperde een paar keer met haar ogen en vervolgde:

-Fakhry, je bent heel geschikt voor dit werk, echt lieverd.

-Fijn, dank u wel, maar ... maar mijn ouders moeten dit ook accepteren ...

-Lief kind, je moet je geluk geen schop geven. Anders zit je voor altijd hier en word je hier oud. Grijp je kans ... zo vaak komt zo iets niet voorbij. Je bent een gelukskind. Ik wil dat je je verder ontwikkelt en je talent gebruikt. Ja, lieverd ... goed?

Fakhry geloofde haar oren niet. *"Wat goed. Maar hoe ... wat ga ik tegen ze zeggen? Misschien vinden ze het niet goed. Ze hadden er al moeite mee dat ik hier ging werken. Misschien vinden ze het niet goed ..."*

-Wie vinden het niet goed, lieverd?

Beschaamd liet Fakhry haar hoofd zakken.

-Mevrouw Koeshan, dank u wel, maar ... mijn familie ... u weet wel ... het is heel erg ...

-Lieverd, geen zorgen maken. Je vertelt het ze gewoon niet. Is dat geen goed idee?

-Maar zij ...

-Nee. Luister, meisje. Denk aan jezelf. Dit is een grote kans. Je krijgt promotie. Je hoeft het ze niet nu te vertellen ... de rest ga ik in orde maken, ja?

Fakhry dacht na en boog haar hoofd. *"Zou het kunnen? Niets zeggen en gewoon aan de slag gaan? Wie komt erachter?"*

Toen ze weer opkeek, zag ze dat de ogen van mevrouw Koeshan haar aanstaarden, wachtend op een antwoord.

-Ben je er klaar voor?

-Goed. Waar is het? Waar zit dat maison? Wanneer moet ik ernaartoe?

-Laten we morgen samen gaan. Maar nu niets zeggen tegen de anderen!

Fakhry wist niet hoe zij naar huis was gekomen, wat ze gezegd had, wat ze gegeten had en wanneer ze in slaap gevallen was. 's Morgens toen de wekker afging, schrok zij zo dat ze haar hoofd tegen de richel boven haar bed stootte. Haar kamer was op het dak. Een kleine kamer die eigenlijk een opslagruimte was voor bedden en kleding. Ongeveer twee jaar geleden, toen zij de negende klas had afgemaakt en op verzoek van haar vader bij de kleermaker was gaan werken, was deze kamer voor haar ingericht. Tot die tijd sliep ze met haar twee broertjes in één kamer. De tweeling was eraan gewend om met hun zus in dezelfde kamer te slapen en het duurde even totdat ze accepteerden dat hun zus ergens anders sliep. Haar nieuwe zelfstandigheid zorgde ervoor dat Fakhry er trots op was dat ze nu hielp met het onderhouden van het gezin. Volgens haar vader was school tot en met de negende klas genoeg voor een meisje, ze leerde nu een vak en hielp mee de kost te verdienen door in een atelier te werken. Haar vader was een gepensioneerde overheidsambtenaar en kon nauwelijks rondkomen van zijn pensioen. Fakhry's financiële bijdrage door wat ze verdiende bij de kleermaker was een zegen voor het gezin. Haar ouders hoefden niet langer de woonruimte aan de ene kant van de tuin te verhuren en richtten het in als gastkamer. Niemand mocht daar naar binnen gaan, maar het wachten was

nog op de eerste gast. Zelf woonden ze aan de andere kant van de tuin en beschikten ze over twee verdiepingen. De grote benedenkamer naast de keuken was de woonkamer. De twee kamers op de bovenverdieping waren slaapkamers.

Fakhry deed haar dagelijkse gymoefeningen op het dak met tegenzin omdat ze zich gespannen afvroeg wat de dag haar zou brengen. Ze ging naar beneden, waste haar gezicht en handen in de vijver en liep nog nadruppelend de woonkamer in. Haar moeder zat naast de samovar. De geur van vers sangak-brood deed haar neusvleugels trillen. Als haar moeder haar niet op tijd had gewaarschuwd, had ze haar mond gebrand aan de hete thee, zo gespannen was ze.

-Lieverd, waarom heb je zo'n haast? Je hebt nog alle tijd ... zeg maar, waarom heb je haast?

Fakhry proppte een stuk sangak-brood met kaas in haar mond en nam een slok van de zoete thee.

-Mevrouw Koeshan was gisteren boos op me. Ze zei dat ik te laat was.

-Nou ja, je had toch toestemming gevraagd? Kijk uit dat je je mond niet brandt aan die hete thee. Hoe veel te laat was je? God zegene je ...

-Ja ... nee ... tien minuten ...

-Nou zeg, tien minuten is niets. Pas maar op dat je je niet verslikt, mijn liefste ... doe maar rustig.

Haar moeder hield zo veel van Fakhry dat ze haar leven voor haar zou geven. Ze keek liefdevol naar haar dochter die de schaamte door haar hele lichaam voelde trekken en rood werd in haar gezicht. *"Oh, die lieverd, ze houdt zoveel van me en ik lieg tegen haar."*

Haar schaamte werd overstemd door het lawaai van het geruzie van de tweeling en het geschreeuw van haar vader die ze waarschuwde. Ze zei gedag, pakte haar tas en trok de deur achter zich dicht.

Mevrouw Koeshan stond op de stoep van het atelier te wachten. Haar make-up schitterde Fakhry van de overkant van de straat tegemoet. *"Wat heeft ze vandaag veel make-up opgedaan!"*

-Wacht u al lang? Moge God mij straffen.

-Welnee, lieve Fakhry. Moge God je behoeden. Dit is het begin van de rest van je leven. Zullen we gaan?

-Gaan we lopen?

-Nee, schat ...

Meneer Abbas stond op ze te wachten en wees naar een grote auto die een paar meter verderop stond.

-Dit is de auto van de kleermakerij, je weet wel, die ons naaiwerk overal naartoe brengt. Hij mag hem ook voor zichzelf gebruiken. De arme man moet voor zijn familie zorgen dus zo kan hij iets voor ze doen. Vandaag gaat hij kleren bezorgen en nieuwe opdrachten mee terugnemen. Twee vliegen in een klap.

Zij lachte waardoor een scherpe, gouden tand zichtbaar werd. Meneer Abbas knikte Fakhry gedag en liet zijn ogen over Fakhry's lichaam gaan. Mevrouw Koeshan ging naast hem zitten en vroeg Fakhry om naast haar plaats te nemen.

-Nee, mevrouw Koeshan. Ik kan beter achterin gaan zitten.

Ze reikte naar de achterdeur van de auto.

-Ja, mevrouw Fakhry, kijk maar uit ... stikt het hier voorin van de bedwantsen, soms? ... ha ha ...

Fakhry negeerde hem en installeerde zich. De paar keer dat ze Abbas had gezien, was ze geschrokken van zijn vuile blik en zijn vochtige mond. Zodra ze vertrokken waren, draaide mevrouw Koeshan zich om en begon ze de oren van de arme, gespannen Fakhry te bestoken.

-Ja, lieve Fakhry, ik zag dat deze baan heel geschikt voor je is. Voor een mooie meid als jij is het zonde om de hele dag te zitten stikken. Nietwaar, beste Abbas?

-Ze is een geschenk van God.

Fakhry, zich schamend voor het gedrag van mevrouw Koeshan, wist niets te zeggen.

-Ja ... zodra hij erover begon, ben ik ermee aan de slag gegaan. Maar, lief kind, vergeet mijn goedheid niet. Als je de top hebt bereikt, kijk dan eens naar beneden ... ha ha... en pak dan mijn hand ... nietwaar, meneer Abbas?

-Precies, zo is het ...

Fakhry, die ongeduldig werd en wenste dat de tijd snel voorbij zou gaan zodat er een einde kwam aan deze ongemakkelijke situatie, zei stotterend:

-Bij God, ik zie geen schoonheid in mezelf. Trouwens, wat heeft mooi zijn te maken met je toekomst? Iedereen gelooft dat mooi zijn geen geluk voor je brengt. Bovendien, hoe kan ik er zeker van zijn dat ik de top zal bereiken, lieve mevrouw Koeshan. Hoe kun je zoiets weten?

Meneer Abbas keek haar via de autospiegel aan.

-Wat zeg je nu, dametje? Kijk je nooit in de spiegel?

Kijkend naar mevrouw Koeshan, begon hij hardop te lachen.

Maison Flor bevond zich op een drukke plek in Teheran, op het Istanbul-kruispunt. Jaren geleden kocht meneer Harapetian, de eigenaar van het

maison, er een kleine winkel van een oude kleermaker en begon er een kleermakerij met de hulp en financiële steun van zijn ouders. Zes maanden daarvoor was hij in Parijs getrouwd met zijn klasgenote Flor met wie hij een dromerige liefdesaffaire had. Ze hadden toen al vier jaar samen voor modeontwerper gestudeerd en wilden hun studie voortzetten, maar hun gehechtheid aan hun vaderland en de ziekte van hun ouders hadden hun plannen veranderd. Na de aankoop van de winkel zagen ze door dag en nacht hard te werken hun inkomen stijgen. Later breidden ze met hun liefde voor elkaar en voor hun werk de kleermakerij uit. Ze kochten ook een naburige winkel en maakten er een dubbele winkel van op het Istanbul-kruispunt. Een maison ... en ze noemden het Maison Flor.

Er kwamen geen kinderen voor het gelukkige stel. Flor, die ervan droomde om moeder te worden, raakte diep teleurgesteld en werd depressief. Door de liefde en genegenheid die Seroqe Harapetian voor haar had en door de zorgen waarmee hij haar omringde, voelde zij zich minder nutteloos en besloot zij meer tijd door te brengen met de andere liefde van haar leven, de mode. Door hard te werken, probeerde ze te vergeten dat ze geen kinderen kon krijgen. Flor was niet alleen een goede kleermaakster, maar ook een uitstekende en getalenteerde ontwerpster. Zij werd al snel beroemd en haar stijl viel in de smaak bij de dames in de stad. Na verloop van tijd kregen ze het drukker en drukker, totdat ze het naaiwerk niet meer aan konden en het aan een naaiatelier moesten overlaten. De klanten kozen de kleding die Flor hen adviseerde en dan ging het naaiatelier aan de slag met het voorbereidende werk waarna het maison het afmaakte. Later was mevrouw Koeshan een van de mensen die de kleding in haar atelier voor Harapetian naaide. Het maison kreeg talloze klanten en raakte bekend als een voorbeeldige modezaak. Twee jaar na de ontijdige dood van Flor trouwde het meisje dat ze hadden ingehuurd voor het eenvoudige naaiwerk en bleef meneer Harapetian alleen achter.

Harapetian was die dag in een slecht humeur. Hij had de vorige nacht met de herinnering aan zijn geliefde Flor doorgebracht en de paar glazen wijn die hij vanwege zijn verdriet had gedronken, hadden hem alleen maar hoofdpijn en een bittere smaak in zijn mond bezorgd. Hij ging 's ochtends vroeg, vroeger dan anders, naar het maison toe. Hij zette sterke koffie en vroeg boos aan de schoonmaakster waarom zij nog niet klaar was met haar werk, de klanten konden immers ieder moment arriveren.

Fakhry, die tot haar ongenoegen de hele tijd de ogen van Abbas in de spiegel had gezien, haastte zich om uit te stappen zodra de auto stopte. Het kostte

mevrouw Koeshan moeite om ook uit te stappen. Zij was klein van stuk en met haar voeten kon ze nauwelijks bij de grond. Maar vandaag droeg zij voor de gelegenheid hoge hakken.

-Mevrouw Koeshan, voorzichtig, kan ik u helpen? vroeg Abbas die haar glimlachend aankeek.

-Breng me niet in verlegenheid, beste Abbas. Nee, ik kan het zelf wel, ik hoef geen hulp. Fakhry, lieverd, we gaan. Beste Abbas, pak de dozen ...

Ze stak haar hand uit naar Fakhry, die een stukje verderop stond.

-Lieverd, help me even naar de overkant, mijn engel ...

Ze stond klaar om over een smalle sloot te springen.

-Wacht, mevrouw Koeshan, u kunt niet ... uw rok zit te strak. Zullen we een stukje doorlopen naar de brug?

Ze pakte haar hand. Samen liepen ze een paar meter door en staken ze de ijzeren brug over.

-Bedankt, lief kind van me. Als jij niet er was geweest, was ik in de sloot gevallen. Ik kende deze brug niet ...

Fakhry wierp een blik op haar. *"Waarom heeft ze zichzelf zo mooi gemaakt? Voor Harapetian?"*

Abbas voegde zich bij hen met de dozen in zijn handen en ze liepen naar de ingang van het maison dat een ronde entree had. Meteen veroverde Harapetian Fakhry's hart. Een man van ongeveer vijftig jaar oud, lang en mager, met een dikke witte snor en indringende, vriendelijke ogen die ook nog eens een charmant Armeens accent had.

-Is dit de geachte jongedame waar u het over had, mevrouw Koeshan? U had gelijk ... zij is perfect voor dit werk.

Met een knipoog naar Fakhry probeerde hij de spanning, die het bezoek bij haar opriep, te verminderen. Fakhry stond er met een bleek gezicht bij en wist niet wat zij moest doen. Ze kon met moeite een bedankje uitbrengen, maar door haar droge mond was het zo zacht dat niemand het hoorde.

-Ja, dat heb ik u toch gezegd, meneer Harapetian ... dit meisje is uniek. Zij heeft wat alleen de allerbesten hebben.

-Ja, zeker, komen jullie maar binnen.

Ze liepen de grote foyer in en gingen op uitnodiging van Harapetian op een rode sofa zitten. Abbas bracht de dozen een voor een met de hulp van Harapetian naar een kamer die op de foyer uitkwam.

-Meneer Abbas, wilt u ook koffie?

-Nee, meneer, dank u ... als u kleren voor mij heeft klaarliggen, moet ik ze langzaam naar de auto brengen, anders komen ze te laat. Als ik klaar ben met inladen, dan heel graag.

Aan drie zijden van de foyer waren deuren, door een ervan was Abbas aan het komen en gaan. Aan de vierde zijde hing een fluwelen gordijn, waarachter een ruimte was die door twee treden van de foyer was gescheiden. *“Wat is er achter dat gordijn?”* De ogen van Fakhry bleven strak op het gordijn gericht en daardoor hoorde zij niet wat er gezegd werd.

-Fakhry ... lieve Fakhry ... meneer Harapetian vroeg je iets.

Ze schrok maar liet dat niet merken en vroeg met een glimlach:

-Ja ... alstublieft ... vergeeft u mij ...

-Lief kind, ik wil je beter leren kennen. Is dat goed?

-Ja, zeker. Wat wilt u weten?

-Meisje lief, ben je bereid om elke dag hier te komen? Is dat geen probleem voor je? Wat vindt je familie? Heb je hier toestemming voor? Je bent nog zo jong!

Fakhry en mevrouw Koeshan keken elkaar aan. Mevrouw Koeshan liet merken dat hun belofte geheim moest blijven en antwoordde zelf:

-Ja, meneer Harapetian, voor de volle honderd procent. Fakhry is elke dag bij mij in het atelier. Ze verandert alleen maar van werkplek ... ha ha ...

Harapetian keek Fakhry aan en zij voelde zich schuldig.

-Ja, zo is het.

Ze keek naar mevrouw Koeshan die knikte en besloot de waarheid pas later met Harapetian te delen.

-Het is inderdaad mijn wens om hier te werken. Hartelijk dank.

Harapetian zette zijn nieuwsgierigheid opzij en nam zich voor om zijn onderzoek later voort te zetten, wanneer mevrouw Koeshan er niet bij was.

-Heel goed, meisje. Kom, ik ga je laten kennisaken met het maison. Kun je vandaag al blijven?

Daarna keek hij naar mevrouw Koeshan en fluisterde:

-Kan ze vandaag al blijven? Of gaat ze morgen beginnen?

-Ja, dat kan toch, Fakhry jan?

Fakhry was gespannen, ze had het gevoel geen andere keuze te hebben bij deze snelle verandering van haar leven en zei binnensmonds:

-Ja. Waarom niet? Ja ... dus ...

Abbas, die intussen klaar was met de dozen, voegde zich bij hen.

-Nu zal de koffie wel smaken, meneer Harapetian.

-Zeker, zeker.

Abbas nipte snel van zijn koffie en terwijl hij naar Fakhry keek, zei hij:

-Mevrouw Koeshan ... kunnen we gaan? Ik moet nog een paar mensen bezoeken en wat dingen ophalen. Het wordt anders te laat. U bent hier klaar, toch?

Mevrouw Koeshan, die was opgebloeid doordat alles naar wens verliep, stond haastig op en zei met een knipoog tegen Fakhry:

-Ja, heer Abbas, laten we gaan. We laten onze lieve Fakhry hier achter. We zullen je missen, Fakhry jan. Ik kom je opzoeken. Goed, lieverd?

Fakhry stond op uit haar stoel, ook al voelde ze zich slapjes. Zij bracht haar rok in orde en antwoordde zachtjes:

-Goed, mevrouw Koeshan, ik ga u ook missen.

Harapetian ging met mevrouw Koeshan en Abbas naar buiten en bleef staan tot de auto wegreed. Toen hij terugkwam, zag hij Fakhry voor een portret van Flor staan.

-Dit schilderij is een werk van maestro Eskandarian ... het is mijn lieve Flor.

Fakhry, die met haar ogen op het schilderij gericht, dacht aan het nieuwe leven waartoe het lot voor haar had besloten, keerde zich om.

-Ja, dat vermoedde ik al. Wat een unieke, mooie vrouw en wat prachtig geschilderd!

Harapetian zuchtte en fluisterde:

-Het was niet alleen haar schoonheid, juffrouw Fakhry ... ach, wat moet ik zeggen? Mijn Flor was een uitzonderlijke vrouw.

-Het spijt me ... maar zou ik ook mogen weten waardoor zij overleden is?

Harapetian boog zijn hoofd, zijn gezicht was helemaal verwrongen en aan zijn trillende stem was te merken hoe verdrietig hij was.

-We weten het niet. Het is niet duidelijk geworden. Een hartstilstand, heel plotseling ... ach lief kind. Flor, mijn mooie engel, is weggevlogen en heeft mij verlaten, ach ... nee, ik moet sterk zijn, mijn lieve Flor zou dat willen. Kom, laat me je rondleiden voordat er klanten komen.

Harapetian liet in minder dan tien minuten alle vertrekkers van het maison zien. Toen klonk de deurbel. Ze waren net achter het fluwelen gordijn waarachter de foyer lag en waren omringd door spiegels. Harapetian legde uit dat de zaal werd gebruikt voor het passen van avond- en trouwjurken en voor modeshows.

-Toen Flor er nog was ... was dat vaker ... ze had zo'n smaak ... ach, wat moet ik zeggen, lieverd.

De woorden van Harapetian en zijn grenzeloze vriendelijkheid hadden de spanning bij Fakhry weggenomen en vervangen door blijdschap. In de foyer stonden twee vrouwen, die moeder en dochter leken te zijn. Harapetian en Fakhry verschenen van achter het gordijn.

-Welkom!

-Dag, meneer Flor. We wilden ...

Harapetian moest lachen en zijn witte snor trilde mee.

-Ha ha ... ja ... Flor was ... de naam van mijn vrouw ... ik heet Harapetian ... ha ha ...

-Neemt u me niet kwalijk. Ik heb uw adres van mevrouw Strabadi gekregen ... voor de bruiloft ... het spijt me ...

-Geen probleem. Wat u zegt, is niet zo raar, lieve dame. Nou ja, ha ha ... ja, zeker, prinses Strabadi is een van onze oudste klanten. Gaat u alstublieft zitten. Wilt u koffie? U kunt geen nee zeggen tegen onze koffie ...

En, kijkend naar Fakhry, vroeg hij of ze koffie wilde zetten.

-Ja, meneer.

Hiermee begon het werk in het maison en dat deed Fakhry's hart sneller kloppen. Harapetian volgde Fakhry naar de keuken en legde uit dat de koffie nog heet was en best nog gebruikt kon worden:

-Ik heb het net gezet, voor meneer Abbas.

-Ik zet toch liever verse, meneer, het is geen moeite ...

-Heel goed. Ik ga weer naar de klanten.

Fakhry keerde na korte tijd terug in de foyer met een dienblad in haar handen. De moeder en dochter zaten modetijdschriften door te bladeren.

-Wat ruikt die koffie lekker, meneer Flor, pardon, meneer Harapetian ... ha ha ...

-Het gaat niet alleen om de geur, beste mevrouw, onze koffie smaakt ook uitstekend, ha ha.

De tijdschriften werden op tafel teruggelegd en tijdens het drinken van de koffie zag Harapetian kans om Fakhry in haar oor te fluisteren dat zij de maten van de bruid mocht nemen. Fakhry antwoordde, ook fluisterend:

-Daar heb ik veel ervaring mee, het is helemaal niet moeilijk.

Harapetian wendde zich weer tot de dames en vroeg:

-Wilt u uw eigen stof gebruiken of die van ons maison?

-Nee, alstublieft, van hier. Onze bruid is bij u in goede handen, meneer Harapetian.

-Zeer goed, uitstekend. Laten we dan naar de stoffenkamer gaan.

Hoewel Fakhry daar al een kijkje had genomen, werd zij duizelig bij de aanblik van de enorme hoeveelheid kleurrijke stoffen op de planken.

-Beste mevrouw, onze stoffen komen uit Europa.

-Ach, ja, ik zie het.

-Ik denk dat we voor u als moeder van de bruid ook geschikte kleding moeten ...

-Overigens wilde ik nog even zeggen ...' – ze keek naar haar dochter die aan een stof voor de sluier voelde – '... dochter van me ... kies jij zelf de stoffen uit, lieverd?

De bruid was helemaal weg van de stof die zij in haar handen had, maar verzette haar gedachten en ging naar de plank waar Harapetian stond te wachten.

-Lieve juffrouw, gefeliciteerd. U zult een mooie bruid zijn. Kies wat u wilt hebben, in deze kast hebben we satijn en in de andere kast organza en zijde en ... dit is atlas ... en ...

-Meneer Harapetian, moeten we niet eerst iets uit de tijdschriften kiezen en dan pas de stof?

-Alles kan ... de juffrouw mag zeggen van welke stof zij houdt en dan kiezen we een model.

Het meisje legde haar hand op de zijden stof en voelde er liefdevol aan.

-Dat is zijde. Uit Japan. Als je een jurk van deze stof draagt, zie je eruit als een engel.

De moeder pakte een stof van groen satijn van een andere plank en keek er liefdevol naar. Harapetian haalde een witte zijden en een groene satijnen lap uit de kast voor het tweetal.

-Laten we nu iets kiezen uit het modetijdschrift. Ik beloof jullie dat jullie levens totaal anders worden. Gefeliciteerd.

Ze gingen terug naar de foyer. De moeder en dochter waren blij en opgewonden en daardoor was Fakhry ook blij. Het model voor de jurk werd uit een van de modebladen gekozen en meneer Harapetian maakte een notitie in een speciaal boek. Bij het opzij leggen van de gekozen stoffen vroeg hij:

-Wanneer is de bruiloft?

De moeder van de bruid vertelde enthousiast dat het over vier maanden was.

-Als God het wil, voegde ze eraan toe en klopte gauw een paar keer op de houten tafel.

-Heel goed.

Hij ging achter zijn bureau zitten, pakte een dikke agenda met een zwartleren kaft uit een la en legde hem op tafel. Hij wierp er een blik in en wees een plek aan op een van de pagina's.

-De eerste keer passen volgende maand ...

-Hoe vaak moet er gepast worden, meneer?

-Twee keer, mevrouw. Maar een week na de tweede keer is de jurk klaar.

Moeder en dochter keken elkaar aan en er verscheen een tevreden glimlach op hun lippen.

-Nou, iedereen is klaar voor het opmeten. Beste Fakhry, neem alsjeblieft de maten van de dames en noteer ze. Gefeliciteerd ...

Fakhry nam de twee vrouwen mee naar de ruimte achter het gordijn. Op een tafel in de hoek lag allerlei naai- en meetgerei. De maten van de bruid en haar moeder werden opgenomen en Fakhry noteerde ze in het dikke notitieboekje dat meneer Harapetian haar had gegeven. Meneer Harapetian stond met een kopje koffie in zijn hand in de foyer met zijn ogen op het gordijn gericht. *"Ik ben benieuwd hoe goed deze eerbare jongedame in dit werk is."*

De rest van de dag ging snel en probleemloos voorbij. Meneer Harapetian bleek een aardige en vakkundige leraar te zijn. Er kwamen verschillende klanten om kleding te bestellen en meneer Harapetian begeleidde en onderwees Fakhry zonder dat de klanten het merkten. Er waren ook klanten die hun kleding kwamen ophalen. Toen Fakhry zag hoe mooi de klanten er in hun nieuwe kleding uitzagen, realiseerde zij zich dat meneer Harapetian zijn vak tot in de puntjes beheerste. *"Ik hoop dat ik heel veel kan leren van mijn dierbare meester! Ik hoop dat hij me nooit zal ontslaan."*

Tijdens de lunch probeerde ze het hart van meneer Harapetian te veroveren. In de kamer naast de keuken, die hij de eetkamer noemde, dekte zij zorgvuldig de tafel en haalde ze wat er nodig was uit de koelkast. Zij zette koffie en schonk verse jus d'orange in een glas. *"Ik moet goed voor hem zorgen."*

-Ach, lief kind. Wat een mooi cadeau heb ik gekregen van mevrouw Koeshan, ha ha ... Hoe kon ze je laten gaan?

Tot het tijd was om naar huis te gaan, gingen de uren voor Fakhry bijna ongemerkt voorbij. Toen een van de klanten op de wandklok keek en het vijf uur bleek te zijn, beseftte Fakhry dat het tijd was om te gaan en dat ze zich moest haasten. Haar hart klopte onrustig in haar borst. De weg van het maison naar huis was langer dan van het atelier van mevrouw Koeshan. *"Misschien sluit meneer Harapetian later. Had ik het maar aan mevrouw Koeshan gevraagd! Als ik later thuiskom, moet ik een verklaring hebben ... wat moet ik zeggen?"*

Meneer Harapetian zag het bleke gezicht van het jonge meisje als een teken van vermoeidheid.

-Ben je moe, beste Fakhry?

Ze was de tafels aan het schoonmaken en veegde de vloer eronder met een bezem. Het werk zat er voor die dag bijna op. Meneer Harapetian zat achter zijn bureau, bezig met zijn dagelijkse rekenwerk en zijn boeken, met zijn pen in de hand en zijn ogen op de zwarte agenda gericht.

-Nee, meneer Harapetian ... integendeel ... ik kan nog wel uren doorgaan. Jammer dat ik naar huis moet!

-Ha ha ha, lieverd ... wat fijn dat ik een partner heb zoals jij! Ik zou willen dat iedereen zo was. Ik vroeg het omdat je gezicht een beetje bleek is.

Fakhry wist niet in hoeverre ze deze vriendelijke man kon vertrouwen. *"Zal ik het hem vertellen? Nee, nu nog niet. Nee ... hij kan het beter niet weten ... hij gaat me ontslaan."*

-Nee meneer, ik zie er altijd zo uit ...

Fakhry's twijfel bleef niet verborgen voor Harapetians ogen. Hij zag hoe druk ze bezig was met schoonmaken.

-Je hoeft geen moeite te doen ... wij hebben een schoonmaakster. Waar woon je, lief kind? Het atelier van mevrouw Koeshan is dichterbij je huis, toch?

-Ja, meneer. Maar geen probleem. Het is zomer en de dagen zijn lang.

-Zo is het, anders liet ik je niet alleen teruggaan.

Fakhry was klaar met haar werk en ging naast Harapetians bureau staan.

-Lieverd, je kunt gaan ... morgen zal ik je vertellen wat je allemaal nodig hebt voor dit werk en zal ik je beter leren kennen.

Fakhry haalde haar tas uit de kast die Harapetian haar had toegewezen.

-Meneer, hoe laat moet ik hier morgen zijn?

-Ik ben er vanaf acht uur. Als jij om half negen hier kunt zijn, is dat perfect. Ik wil je leren ontwerpen. De klanten komen niet eerder dan tien uur. Wil je leren ontwerpen?

-Heel graag.

Zij begon bijna te schreeuwen van vreugde maar haar blijdschap was alleen zichtbaar doordat haar gezicht wat kleur kreeg.

Harapetian dacht: *"Wat is zij mooi. Moge God haar beschermen en aan haar denken en deze mooie, jonge vrouw veilig naar huis laten terugkeren."* Hij besloot dat hij de volgende dag een manier moest vinden om het leven voor dit mooie jonge meisje zo aangenaam mogelijk te maken. *"Lieve Flor ... het meisje dat je altijd wilde hebben, is er. Wat jammer dat je niet hier bent om te zien hoe ..."*

Toen Fakhry afscheid nam, zag zij niet dat er een traan langs de wang van Harapetian liep.

-Tot morgen, meneer.

Toen zij de deur uitliep en tegen een muur van warmte aanliep, merkte ze pas wat een zegen de plafondventilator in het maison was. De weg naar huis was inderdaad langer. Ze moest een andere bus nemen. Een paar haltes waren in de buurt van het naaiatelier *"Ik zou mevrouw Koeshan even kunnen bezoeken ... nee, ik ben al laat, een andere dag dan maar."* Na het overstappen op een tweede bus vroeg zij zich af welke smoesjes zij moest verzinnen voor het later komen, wat moest ze haar ouders vertellen? *"Zal ik zeggen dat ik*

een nieuwe baan heb? Nee. Als ze begrijpen dat ik bij een Armeense man werk, vermoorden ze me ..."

Haar ouders waren streng gelovig en hadden voor het atelier van mevrouw Koeshan gekozen omdat daar geen mannen werkten. Behalve meneer Abbas dan, maar die kwam en ging. De gedachte de waarheid aan haar ouders te vertellen, deed haar rillen. *"Ach, nee, nee, ze hoeven het helemaal niet te weten ... in ieder geval niet nu ... misschien later."*

Ze hadden bezoek! Toen zij de deur opendeed, galmde de zware stem van tante Zahra over het erf. Fakhry hoorde het en dacht: *"Mooi zo, ze moeten zich nu bezighouden met de gasten ... ik wist nergens van ... ze hebben me niks verteld."*

Ze trok haar chador uit, stopte hem in haar tas en liep de gastenkamer in.

-Hallo ...

Tante Zahra, zoals altijd stijlvol gekleed en keurig en geparfumeerd, strekte haar handen naar haar uit en riep:

-Hallo, meisje. Kom eens hier, lieve schat. Kom naar je lieve tante.

Fakhry bukte zich en verdween in de armen van tante Zahra. Ze schaamde zich omdat ze zweette.

-Pardon, het is te warm, ik zweet nogal.

De echtgenoot van tante Zahra keek naar hen met een glimlach die zijn hele gezicht verlichtte.

-Waar zijn de kinderen?

-Die zijn naar de bioscoop. We hebben ze weggestuurd om een beetje rust te krijgen. Ze zijn met Ahmed mee.

Fakhry stond te knippen met haar ogen en zei tegen haar moeder:

-Lieve moeder, mag ik thee zetten?

En kijkend naar het bezoek vroeg ze:

-Wilt u ook?

-Ga even zitten, je zult wel moe zijn.

Haar liefhebbende moeder keek naar haar terwijl haar vader zat te praten met de echtgenoot van haar tante. Het scheen iedereen te ontgaan dat ze laat was.

-Ja, meneer Reza ... wat zei ik? ... deze programma's zijn niet erg duidelijk ... toch?

De echtgenoot van haar tante zat naar haar vader te luisteren en knikte bij elke zin bevestigend met zijn hoofd.

-Lieve moeder, wat eten we? Wilt u dat ik kook?

Fakhry was heel blij dat niemand merkte dat ze laat was, maar probeerde haar opwindning te verbergen.

-Nou, zeg, ik heb al gekookt! Waarom vraag je dit? Je bent moe! Ga je handen en gezicht wassen en kleed je om. De kinderen komen zo terug voor het avondeten.

Fakhry knipperde even met haar ogen en nam zich voor om de volgende dag het verhaal aan Harapetian te vertellen en om hulp te vragen. *"Zo gaat het niet, ik moet iets bedenken, ik moet goed nadenken."*

De volgende dag brak aan. Fakhry was vroeger dan anders en stond al voor acht uur voor het maison op Harapetian te wachten. Die arriveerde even later in zijn Cadillac. Toen hij Fakhry bij de deur zag staan, parkeerde hij snel, stapte uit en haalde een sleutel uit zijn zak.

-Wat ben je vroeg, lieverd!

Hij liet Fakhry als eerste naar binnen gaan en volgde haar.

-Meneer, ik hou van mijn werk. Zodra ik wakker was, ben ik vertrokken zodat ik op tijd zou zijn.

-Heel goed, lieverd. Je bent een geschenk van God.

De twee openden de luiken en lieten het raam naast de voordeur een kwartier openstaan om de lucht te verversen.

-Wilt u koffie, meneer?

Harapetian was heel blij dat hij Fakhry had. Zijn gezicht was een en al glimlach en zijn ogen straalden.

-Graag, lief kind, uitstekend. Wat wil je zelf? Heb je wel ontbeten?

-Ja, heel uitgebreid. Mijn moeder laat ons altijd pas weggaan als we propvol zitten ... ha ha ...

-Mooi zo, dus alleen koffie. O, nee, nee, koffie is niet goed voor je, wil je lichte thee, meisje ...

-Wanneer beginnen we met de les?

-Na de koffie. Wat ben jij een gretige leerling! We hebben tot tien uur de tijd. Onze eerste klant is een prinses. Abbas heeft haar kleding gebracht voor het passen. We moeten nu de eerste aanpassing doen.

Tot tien uur, wanneer het enorme lichaam van de prinses haar entree zou maken, vertelde Harapetian wat de basisprincipes van kledingontwerp zijn, op een speelse manier. Fakhry luisterde aandachtig naar wat haar meester zei.

-Fakhry jan, het spijt me maar ik wil niet langer zo formeel tegen je doen, ik zeg geen juffrouw meer, je bent nu als mijn dochter, We hebben een begin

gemaakt met je werk en het gaat een succes worden. We hebben geen haast. We gaan steeds verder wanneer er geen klant is.

-Meneer Harapetian, waar heeft u gestudeerd?

-In Parijs, lieverd. Daar ontmoette ik mijn lieve Flor. Mijn broer is er nog steeds, hij woont daar. Hij stuurt kleding die zo goed als af is naar ons toe. Rijke vrouwen komen het hier dan passen en wij maken het verder af op maat. Fakhry hoorde het met verbazing aan en was diep getroffen door wat ze hoorde. Zij werd overweldigd door het besef dat dromen uit kunnen komen als het lot je goed gezind is.

-Bent u daar getrouwd?

-Ja, lief kind. Later, op aandringen van onze ouders, openden we een kleermakerij. We zijn heel simpel begonnen, ja. En moet je nu zien ... trouwens, je kunt vandaag de jurk van de prinses doen. Ik blijf in de buurt en help je als het nodig is. Goed?

-Ja! Heel fijn.

De prinses kwam zwetend aanzetten terwijl ze aan de arm van een magere man hing en begon al te praten voordat ze binnen was.

-Goedemorgen, beste Seroge. Wat een dodelijke hitte en het is pas Tir!

Zij ging op de bank zitten, wierp een blik op de man die haar vergezelde en zei:

-Meneer Behroezi, wilt u hier blijven? Dat is beter, toch? U gaat anders dood van de hitte. Natuurlijk, als u dat liever heeft, kunt u in de auto op me wachten. Wat wilt u het liefst?

Behroezi vroeg toestemming om in de auto te mogen wachten. Hij wilde de deur uitgaan toen Harapetian een hand op zijn schouder legde.

-Nee, wacht u even. U mag niet zonder een glaasje bittere citroenlimonade weggaan, dat zou niet aardig zijn van ons.

Het geluid van een luide lach, die de dikke buik van de prinses deed schudden, echode door de foyer en bereikte de oren van Fakhry die limonade aan het maken was. *"Nee maar, wie is dat?"* Zij was in de keuken en wilde alles zoals Harapetian gevraagd had, klaarmaken en met het dienblad met limonade naar de foyer gaan om met de prinses kennis te maken.

-Hallo...

De vriendelijke stem van Fakhry trok hun aandacht. De prinses en Behroezi rezen half uit hun stoel op toen ze Fakhry met het dienblad in haar handen zagen aankomen. Ze staarden haar met open mond aan.

-Nee maar, beste Seroge, dit wist ik niet. Is deze juffrouw nieuw?

Fakhry hield het dienblad voor de prinses.

-Nee maar! Citroenlimonade ... en ook nog eens aangeboden door deze engel uit de hemel.

Fakhry moest blozen en bedankte haar vriendelijk. Ze hield het dienblad voor Behroezi die, verblind door haar schoonheid, met bevende hand ook een glas limonade pakte.

Harapetian vertelde in het kort hoe het vorige meisje was weggegaan en dat hij een nieuwe medewerkster had moeten aannemen. De twee waren nog steeds verbaasd en bleven maar staren naar Fakhry terwijl zij hun limonade dronken en niet luisterden naar wat Harapetian vertelde. Die kon het ze niet kwalijk nemen, maar om ze uit hun betovering te halen, zei hij:

-Mevrouw de prinses, bent u klaar om uw jurk te passen? Wanneer is het feest?

De prinses zag Fakhry in de keuken verdwijnen en keek op. Ze knipperde meerdere keren met haar ogen alsof ze probeerde te wissen wat ze allemaal gezien had en zei stotterend:

-Ja ... o, ja ... het feest ... dat heb ik toch al gezegd ... trouwens, wanneer is mijn kleding klaar?

Harapetian stond op, liep naar het fluwelen gordijn en schoof het opzij.

-Mevrouw Strabadi, u moet weten dat dit de eerste keer is dat u moet passen. Er komt nog een tweede keer en wanneer dat is, hangt af van wanneer uw feest is.

De prinses kwam met moeite omhoog van de bank en zei buiten adem:

-O, juist, ja ... het feest is over anderhalve maand.

-Goed, prinses, we zullen het werk zo snel mogelijk voltooien, toch, lieve Fakhry?

Fakhry liep glimlachend naar ze toe met de jurk in haar handen en fluisterde:

-Natuurlijk, absoluut ...

Behroezi stond met zijn glas limonade in de hand naar ze te kijken. De prinses keek naar de twee treden onder het gordijn en zei:

-Beste Seroge, kan ik mijn kleren niet hier passen? Ik heb problemen met trappen lopen.

-Mevrouw, wij zullen u helpen. Er zijn maar twee treden ...

Met haar ene hand op de arm van Harapetian en de andere op de arm van Behroezi, verplaatste mevrouw Strabadi zich naar de paskamer met de spiegels.

-Die spiegels hier zijn genadeloos, ha ha ...

Harapetian tikte Behroezi op de schouder en gebaarde dat ze weer terug moesten naar de foyer. Fakhry trok het gordijn dicht en hielp de prinses de

jurk aan te trekken wat de nodige moeite kostte. *“Waarom wil ze zoiets straks laten maken?”*

-Lief kind, ik kan geen adem meer halen.

-Wilt u dat ik het wat ruimer maak, mevrouw?

-Nee, het komt gewoon door het model.

Ze knee haar ogen dicht en voegde er enigszins koket aan toe:

-Lieverd, zo moet het maar. Ik heb een nieuw korset besteld in Europa. Hij komt er bijna aan, maar hij is er nog niet, het is altijd gedoe met die vliegtuigen. Vliegen is niet meer wat het was. Ja, schat, met het korset gaat het helemaal goedkomen.

Fakhry begon de jurk weer af te spelden en in te nemen totdat ze de juiste pasvorm had. Zij schonk geen aandacht aan de woorden van de prinses over haar beha en het korset. Ze wist dat geen korset ter wereld dit lichaam slanker zou kunnen maken en dat alleen de vakkundige handen van een kleermaker ervoor konden zorgen dat mensen in hun kleding pasten. Dat had Harapetian haar gisteren verteld. Hij vertelde nog veel meer toen hij de kunst van het ontwerpen uit de doeken deed en poneerde dat zij kunstenaars waren.

-Juffrouw Fakhry ... zeg ik het goed, je heet toch Fakhry?

-Ja, mevrouw.

De jurk werd nu op een paspop bevestigd. De naakte prinses zat hijgend op de bank en vroeg of ze even konden pauzeren voordat ze haar eigen kleren weer aantrok.

-Lieverd ... hoe oud ben je?

-Zestien ... bijna zeventien.

-Ah ... schatje, ik zou het hebben kunnen raden.

-Kan ik u helpen met het aantrekken van uw kleren? Heeft u het warm? Zal ik u een glas water brengen?

-Ach, lief kind, ik hoop dat je gelukkig wordt. Graag, een glas koud water zal me goed doen ...

-Goed, ik ga gelijk.

Fakhry kwam achter het gordijn vandaan en keek naar meneer Harapetian, die haar vragend aankeek.

-Lieve Fakhry, heb je iets nodig?

-Nee, meneer. Ik ga een glas water voor haar halen. We zijn klaar met passen en ze heeft het een beetje warm.

Met een glimlach verdween ze in de keuken.

Meneer Harapetian zag Fakhry met het glas water uit de keuken terugkeren, knipoogde naar haar en knikte tevreden met zijn hoofd. Mevrouw de prinses

had die dag geen haast om naar huis te gaan, ze wilde niet bij Fakhry weggaan, zo onder de indruk was ze van haar. Een paar keer had Behroezi om de hoek gekeken en gezien dat de prinses de arme oren van Fakhry van haar hoofd kletste. Ondertussen handelde Harapetian met de hulp van Fakhry een paar klanten af. Zodra ze vertrokken waren, ging de prinses verder met het gekwebbel waarmee ze vanwege de klanten even gestopt was.

-Ja ... waar was ik gebleven? ... o, ja ... kleding uit Europa ... nee, nee en nog eens nee, zolang ik Seroge heb. Ach, mijn lieve Flor, God hebbe haar ziel ...

Ze knipperde een paar keer met haar wimpers.

-Nee, hoe zou Europese kleding in godsnaam kunnen concurreren met de kleding van Harapetian? Wie denken ze wel niet dat ze zijn ... ha ha ...

Zij praatte maar door en sloeg geen acht op de uitpuilende ogen van meneer Harapetian en Fakhry ... totdat meneer Behroezi waarschuwde dat ze nog een andere afspraak had:

-Mevrouw de prinses, u heeft nog een afspraak. Zullen we gaan?

-O, God! Lieve Behroezi heeft gelijk. Kom lieverd ... pak mijn hand zodat ik kan opstaan. Ik kan dit mooie meisje maar niet verlaten ...

Terwijl zij met haar hand op de arm van Behroezi het maison uitliep, riep zij hard:

-Lieve Seroge, kom een keer met Fakhry bij mij langs. Dan maak ik een diner voor jullie.

Harapetian, die hen vergezelde naar de auto, zei:

-Zeker, zeker.

Hij knipoogde naar Fakhry die naar ze stond te kijken. Totdat de auto startte en Harapetian weer naar binnen kwam, stond Fakhry bewegingloos te staren naar de deur en de buitenwereld daarachter.

-Lief kind, dat was een verrassing, hè ... mevrouw de prinses is een goed mens, maar ze is nogal spraakzaam ... ha ha ... maar ik ben haar iets verschuldigd, ze heeft me ooit een dienst bewezen en ons gered ...

Hij sloot zijn ogen, bewoog even met zijn hoofd en zei:

-Nu iedereen weg is, kunnen we met de les beginnen, toch?

Hoe meer het moment naderde, dat ze naar huis kon gaan, hoe zenuwachtiger Fakhry werd en dat ontging Harapetian niet. Op het moment dat ze bezig was met afspelden, prikte ze zich. Ze stopte snel haar vinger in haar mond. Harapetian zag dit als een goede gelegenheid om uit te vinden waarom zij zo gespannen was.

-Meisje lief, mag ik je iets vragen?

Fakhry haalde haar vinger uit haar mond, maar ging voorovergebogen door met het afspelden.

-Ja, meneer, vraagt u maar.

Ze was bang voor wat er gevraagd zou kunnen worden en stak door de zenuwen haar vinger nog een keer in haar mond.

-Tja, hoe moet ik het zeggen? Ik zie dat je je zorgen maakt. Ik wil je graag helpen. Vertel me maar waar je mee zit. Je kunt mij als je vader beschouwen, lieverd.

-Ik weet dat u als een vader voor me bent. U weet niet hoe blij ik ben dat ik hier mag werken en dat ik van een maestro les krijg en dat ik dit vak mag leren. Dat beseft u misschien niet ... maar ...

-Geen gemaar, schatje, ik ga je helpen.

-Meneer, ik ben bang voor mijn familie. Hoe moet ik het zeggen. Ze zijn erg aardig en ze houden heel veel van me. Ik wil ze niet van streek maken. Maar ze zijn heel ouderwets en erg godsdienstig, ik ben bang dat ze alles gaan verpesten. Daarom heb ik ze niet verteld dat ik hier werk en ...

Harapetian kreeg tranen in zijn ogen. Hij was die dag al een paar keer eerder emotioneel geworden. *"Ik lijkt wel een kind, ik ben sentimenteel geworden. Lieve Flor, je lacht me zeker uit?"* Hij stond op, pakte de hand van Fakhry, nam de spelden uit haar hand en legde ze op tafel.

-Lief kind, goed dat je me dit vertelt. Nu kunnen met zijn tweeën naar een oplossing zoeken. Toch? Heb je ze niet verteld dat je ander werk hebt, dat je ergens anders werkt?

-Nee, meneer. Eerlijk gezegd dacht mevrouw Koeshan ook dat het beter was als ik het ze voorlopig niet vertelde.

Harapetian fronste zijn wenkbrauwen en dacht diep na. Aan de ene kant zat hij nu met het probleem dat er een mooi zeventienjarig meisje bij hem werkte en dat haar ouders dat niet wisten, maar aan de andere kant wilde hij Fakhry niet kwijt.

-Misschien. Maar we moeten goed nadenken. Was het mevrouw Koeshan die zei dat je het niet moest vertellen?

-Ja, ja.

-Goed. Zij kan ons mooi helpen. Laten we meteen naar haar toegaan ...

-Maar het is nog geen sluitingstijd voor het maison, meneer ...

-Geen probleem, we hebben geen afspraken staan. We zien morgen wel. Laten we gaan en kijken wat we kunnen doen.

De splinternieuwe auto van Harapetian stond voor het maison. Fakhry voelde zich wat ongemakkelijk, maar stapte in en bedankte Harapetian die de deur voor haar open hield. *"Droom ik?"* Ze kneep in haar arm en begreep

dat zij wakker was en dat wat er gebeurde een kans was die ze niet moest laten lopen maar met beide handen moest grijpen. *"Ik laat dit niet lopen. Het maakt niet uit of mijn ouders het te weten komen, ik moet gewoon hier blijven."* Tijdens het rijden wierp Harapetian een blik op het meisje en zag de twijfel en de spanning op haar mooie gezicht.

-Juffrouw Fakhry, hoeveel zussen en broers heb je?

Ze gaf antwoord en meteen stelde hij nog een vraag. Zo probeerde hij haar gespannenheid en bezorgdheid te verminderen. En dat lukte! Toen ze voor het atelier van Koeshan stilhielden, stapte Harapetian snel uit om de deur voor Fakhry open te maken. Die voelde zich als een prinses zoals zij die in films had gezien en in boeken was tegengekomen. *"Dus het kan, alles is mogelijk."*

Ze liepen de trap op en verrasten Koeshan die verbaasd maar vooral blij was om ze te zien.

-Ah ... nou zeg ... meneer Harapetian ... u hier ... lieve Fakhry ... wat leuk! Er is toch niets gebeurd? Oh, wat een verrassing ... welkom ...

-Nee, er is niets gebeurd, alles is in orde, lieve mevrouw.

Koeshan legde een hand op Fakhry's schouder en keek haar glimlachend aan. De naaistertjes keken vanuit de verte toe en het leek Koeshan raadzaam om zich aan hun blikken te onttrekken.

-Laten we gaan. Kom maar mee naar mijn kamer ... voor een kopje thee ... of zo ...

Ze nam ze mee naar haar kantoor en deed de deur dicht voor de nieuwsgierige ogen van de meisjes. Ze keek haar twee bezoekers nieuwsgierig aan en vroeg:

-Nou, ik hoop dat jullie goed nieuws hebben. Willen jullie koffie?

-Nee, lieve Saeedeh, doe geen moeite. Ga alsjeblieft zitten.

Het was de eerste keer dat Fakhry de voornaam van Koeshan hoorde. *Saeedeh ... Saeedeh ... wat een mooie naam!* De glimlach op haar gezicht zorgde ervoor dat Koeshan zich geen zorgen meer maakte.

-Heb je het naar je zin? Dat moet wel ... je gezicht straalt ... mashallah.

Zij ging met haar hand naar de tafel en klopte erop.

Harapetian lachte, keek naar Fakhry en zei:

-Mevrouw Saeedeh, alles is in orde. Maar we willen het nog meer in orde maken, ha ha.

Koeshans ogen gingen heen en weer van de een naar de ander.

-Mooi ... zegt u het maar.

-Lieve Fakhry heeft mij over haar familie verteld ... ja ...

Hij pauzeerde even en draaide aan zijn dikke snor.

-Ja ... zij is bang dat haar familie ... als de reis naar huis langer gaat duren ... natuurlijk is er gisteren niets gebeurd...

-O, zei Koeshan verbaasd.

-Ja ... we hoopten dat we met u van gedachten konden wisselen.

-O, jazeker. Fakhry, lieverd, dan moeten we iets bedenken ...

Zij boog haar hoofd. Fakhry, rood van schaamte, keek naar de twee anderen. Ze wist niet wat ze moest zeggen of vragen. Wat een ellende door de mensen van wie zij zoveel hield en onder wie zij zo leed!

Koeshan staarde een tijdje naar beneden en toen ze weer opkeek, begon ze zo zelfverzekerd te praten dat het leek alsof die korte tijd van nadenken genoeg was geweest om hun probleem op te lossen.

-Lieve Fakhry, ik ga met ze praten, maar niet om ze de waarheid te vertellen. Ik zal het op de een of andere manier regelen ... ha ha ...

Fakhry en Harapetian keken haar aan en waren een en al oor.

-Ja ... ik zeg bijvoorbeeld dat ... Fakhry en ik in een maison willen gaan werken. Ik vertel niet dat je al begonnen bent. Ik zeg gewoon dat we er toestemming voor willen hebben. Is dat geen goed idee?

Harapetian klapte van blijdschap in zijn handen.

-Zei ik het niet? Die Saeedeh weet overal een oplossing voor! Ik zei het toch?

Fakhry twijfelde echter.

-Het is geen slecht idee, maar zal het later geen problemen veroorzaken? Ik weet het niet. U heeft gelijk, ze vertrouwen u. Maar meneer Harapetian is een man, misschien wordt het daardoor moeilijker.

-Wat wordt er moeilijker? Nee, ik ga zeggen dat ik met je meega, daar zullen ze blij mee zijn. Ze hoeven zich geen zorgen te maken als ik met je meega, ze zullen juist blij zijn.

-Maar nogmaals, de kwestie van de afstand. Daar hebben we geen oplossing voor, toch?

-O, ja. Ik zeg gewoon dat er in het maison langere werkdagen zijn en ...

Harapetian onderbrak Koeshan opgewonden:

-Ja ... en bovendien, ik kan je met de auto tot ergens in de buurt van je huis brengen. Ik weet natuurlijk niet waar dat is ... maar ik kan je tot vlakbij je huis brengen en dan kun je de rest lopen. Wat vind je daarvan? Je ouders staan toch niet op straat te kijken of je eraan komt?

-En als de burens of kennissen me zien?

Koeshan mengde zich in het gesprek:

-Nee, dat gaat niet gebeuren. Waarom maak je alles zo ingewikkeld, lieve Fakhry? Het is een goed idee. Hij gaat je bijvoorbeeld bij de Bouzarjmehristraat afzetten, bij het kruispunt. Dat is vlak bij dat bazarretje ...

Fakhry wist niet wat zij moest zeggen. *Het is een goed idee, maar we moeten in de praktijk zien of het werkt of niet ...*

Harapetian en Koeshan keken naar haar en zagen dat zij in gedachten verzonken was. Ze konden aan haar mooie gezicht zien wat zij dacht.

-Ja, lieve Fakhry, we zeggen gewoon dat je een beetje later thuiskomt maar dat je in plaats daarvan meer salaris krijgt en dat je een vak leert en zo.

Harapetian kwam tussenbeide.

-Ja, je salaris gaat zeker omhoog, lief kind. Houd van je familie, maar houd ook je toekomst in de gaten. Denk erover na.

-Lieve Fakhry, zullen we meteen gaan? Zullen we samen naar je huis gaan?

-Ik breng jullie wel.

-Nee, meneer, u hoeft geen moeite te doen. Wij nemen een taxi. Ik moet even mijn werk afmaken en dan gaan we.

Ze stond haastig op en verliet de kamer.

Harapetian keek naar Fakhry die zich radeloos en hulpeloos voelde.

-Lief kind, maak je geen zorgen, het is een goed idee, alles komt goed.

Hij stond op en zei:

-Ik zie je morgen, met goed nieuws, daar ben ik zeker van. Voor nu: tot morgen.

-Tot ziens meneer, bedankt. Hoe kan ik u bedanken? Ik weet het echt niet ...

-Geen dank. Je bent een geschenk van mevrouw Koeshan aan mij. Je bent mijn goede, lieve kind en dit is een grote kans voor jou en ook voor mij.

Harapetian vertrok en liet Fakhry alleen achter met een veelheid aan gedachten die haar hersenen waren binnengedrongen. Zij dacht aan de goede en de minder goede dingen die zij gehoord had toen Koeshan haar vertelde dat de taxi was gearriveerd en op hen wachtte. Nadenkend, met gebogen hoofd, stapte ze samen met Koeshan in de taxi en hoorde haar eigen hese stem het adres aan de chauffeur geven:

-Bazarretje Nayeb Al-Saltaneh, graag.

-Aan welke kant mevrouw?

-Zullen we aan het begin van het bazarretje uitstappen?

Ze keek Koeshan vragend aan.

-Nee, lieve Fakhry. Meneer, brengt u ons alstublieft naar de kant van de Bouzarjmehri-sstraat.

Daarna fluisterde zij in het oor van Fakhry:

-Ik kan zo niet in de bazar rondlopen.

Ze wees op haar strakke kleding met korte mouwen.

Fakhry glimlachte en zocht in haar tas naar haar chador. *“Ik moet mijn chador nu aantrekken, het moet gewoon, ze komt het nu te weten, maar geen probleem, het wordt tijd dat ze het weet.”*

Zij haalde de chador uit haar tas, trok hem langzaam over haar hoofd en gooide hem over haar schouders. Koeshan keek haar stomverbaasd aan. Gelukkig had de taxichauffeur het druk en keek hij niet in de spiegel. Fakhry boog zich naar haar toe en fluisterde:

-Mevrouw ... nu ziet u hoe vervelend het voor mij is, maar ik zeg er niks van. Wat zou ik kunnen zeggen, lieve mevrouw Koeshan?

Saeedeh kon het niet geloven. Zij had niet verwacht dat de eenvoudige, stille Fakhry dit geheim al die tijd voor haar verborgen had gehouden.

-Lieve Fakhry, het is heel raar! Ik kan het niet geloven. Trek je je chador voor hen aan? Hoe heb je het voor mij weten te verbergen?

-Ik weet het niet, mevrouw Koeshan. Mijn God, misschien weten ze het al en doen ze alsof ze het niet weten. Hoe kan het dat niemand me tot nu toe gezien heeft zonder chador?

Ze zaten met hun hoofden dicht bij elkaar en fluisterden. Bij de bocht naar de nieuwe Bouzarjmehri-sstraat raakten hun hoofden van elkaar verwijderd en toen de taxi remde, verdween Fakhry helemaal onder haar chador.

De hele weg tot aan de doodlopende zijstraat waar ze moesten zijn, echode het geluid van Koeshans hakken hard als slagen met een voorhamer in Fakhry's hoofd en haar spanning en zorgen werden twee keer zo erg.

-Fakhry, lieverd, wat loop je snel! Straks breekt er nog een hak. Ik ben niet gewend om ...

-O, het spijt me.

Fakhry vertraagde haar pas. Hijgend zei Koeshan dat het beter was als zij het woord deed bij het gesprek met haar ouders en dat Fakhry stil moest zijn. Ze moest het werk aan Koeshan overlaten. En het werk werd aan haar overgelaten.

Fakhry's tweelingbroers openden stoeiend de deur en toen ze een onbekende vrouw zagen, renden ze weg en begonnen ze met hun hoge stemmetjes 'bezoek, bezoek' te roepen. Haar moeder kwam de trap af naar de tuin om het bezoek te verwelkomen en met een blik op Fakhry begon ze met de nodige beleefdheidsrituelen.

-Wat leuk, mevrouw Koeshan, Wat een verrassing! Wat fijn om u te zien, komt u maar, komt u maar ...

Terwijl ze de woonkamerdeur opendeed, keek ze naar Fakhry.

-Lieve Fakhry, de samovar staat aan. Maak even thee, lieve dochter. Als het geen moeite is, breng dan eerst wat limonade ...

Zij liep achter Koeshan aan de kamer in.

-Ik hoop dat u goed nieuws meebrengt.

De moeder gebaarde dat Koeshan op de driezitsbank kon gaan zitten en nam zelf op eerbiedige afstand plaats op de rand van de andere bank. Koeshan, die nog steeds buiten adem was, moest even slikken.

-Jazeker heb ik goed nieuws meegenomen. Ik hoop dat er voor lieve Fakhry altijd goed nieuws is.

Fakhry kwam binnen met een dienblad in haar hand en hield het mevrouw Koeshan voor, die haar glimlachend aankeek.

-Ik hoop dat het niet te veel moeite was, lief kind. Limonade is van levensbelang.

Zij keek de moeder aan.

-Wat een zomer hebben we dit jaar! We worden gebraden ... of niet soms?

De moeder keek naar haar blote armen en gaf haar gelijk.

-Ja, zeker. Hebt u het warm? De ventilator is bij mijn man. Lieve Fakhry, ga hem even halen.

-Nee, lieve dame, doet u geen moeite. Ik zweet en dan word ik verkouden. Ik zal niet lang blijven. Meneer Abbas komt mij zo ophalen. We moeten iets kopen.

Ze keek Fakhry aan en zei:

-Lief meisje, kom bij ons zitten ...

-Zal ik de thee halen?

-Nee, lieverd, limonade is prima. Het is zo warm ... kom maar hier zitten, ik moet met je moeder praten.

Ze lachte breeduit waardoor haar gouden tand te zien was. De moeder stond op, haalde een doos met nougat uit de kast en zette die op tafel.

-Gaat u zitten. U hoeft niet zoveel moeite te doen ... alstublieft ... is uw man niet thuis? Ik wil hem ook graag zien.

-Ja, die is thuis, ik laat hem wel komen. Lieve Fakhry, ga hem maar halen.

Fakhry was doodmoe maar stond op. Ze keek naar mevrouw Koeshan en dacht: *"Waarom moet zij mijn vader zien? Het is beter om het eerst aan mijn moeder te vertellen. Had ik dat haar maar eerder verteld. Maar ik ga het gewoon nu zeggen."*

-Mevrouw Koeshan, mijn vader is bezig, maar mijn moeder is toch hier?

Ze trok een wenkbrauw omhoog in de hoop dat Koeshan het begreep. Maar Saeedeh wilde echter beide ouders tegelijk zien zodat ze ze in een moeite

door allebei in een milde stemming kon brengen. Met een streng gezicht probeerde ze het tot Fakhry te laten doordringen.

-Lieve Fakhry ... ga hem maar halen, misschien heeft hij even tijd ... en dan kan ik hem even zien.

Ze wendde zich tot de moeder en vroeg om haar goedkeuring.

-Nou, ja ... wat zeg je, lieve Fakhry? Ga je vader maar roepen.

Fakhry begreep dat Koeshan een plan had en ging bevend naar de woonkamer. Abdullah zat op zijn knieën op een groot kussen op zijn geliefde tapijt naar een boek te kijken.

-Hallo, vader.

-Hallo, mijn lieve dochter ... wat ben je laat vandaag! Heb je een gast bij je?

Hij keek haar aan van achter zijn bril die zijn ogen heel groot deed lijken.

-Mijn gast is mevrouw Koeshan. Ze wil u ook zien.

-Ik hoop dat ze goed nieuws heeft.

Abdullah khan zette zijn bril af, legde hem op het boek en stond op. Van de enige stoel in de kamer pakte hij zijn broek en trok hem over zijn pyjama aan.

-Laten we gaan, lieve dochter. En neem ook thee mee ...

-Goed.

Koeshan verhieft zich respectvol half uit haar stoel en ging weer zitten toen de vader heel beleefd zei dat ze niet behoefde opstaan. Abdullah keek naar het tapijt met bloemmotief zodat hij haar blote armen niet behoefde te zien, kuchte opzettelijk en zei:

-Welkom, mevrouw Koeshan, ik hoop dat er niet iets vervelends is.

-Nee, natuurlijk niet, Abdullah khan, natuurlijk heb ik goed nieuws.

En met een vriendelijke glimlach boog hij zich over naar de moeder van Fakhry.

-Nou ... zegt u het maar.

-Ik wil u graag laten weten dat het naaiwerk van onze lieve Fakhry echt opvalt bij mij en mijn collega en ... tja ... wij, Fakhry en ik, zijn gevraagd om samen in een maison te komen werken ...

-Kijk eens aan ... wat mooi ...

Hij trok zijn dikke, hennakleurige wenkbrauwen op, keek naar zijn dochter en zei:

-Heel goed, lieve Fakhry ... ik wist dat je vooruitgang in dit werk.

Tegen zijn vrouw zei hij:

-Zei ik het niet, vrouw? Als onze lieve Fakhry haar best doet, komt ze heel ver. Er gaat niets boven het beheersen van een ambacht, lieve vrouw ... maar gaat u verder ...

-Ja, met uw toestemming gaan we aan de slag, vanaf morgen al, ha ha.

-Eh ... u zei dat het een maison is. Maar wat is een maison, mevrouw Koeshan? U weet dat wij hier geen verstand van hebben.

Hij bracht het theekopje naar zijn mond en nam een slokje.

-Meneer, een maison is hetzelfde als een kleermakerij, alleen wordt er geen naaiwerk gedaan, de klanten komen om kleding uit te kiezen en ...

-O, het is dus een winkel.

Koeshan begon zenuwachtig te worden.

-Nee, Abdullah khan, het is geen winkel. Hoe moet ik het uitleggen? In een maison komen dames om kleding uit te kiezen uit een tijdschrift en ik neem dan hun maat. We hebben er ook stoffen om uit te kiezen. Daarna wordt het model van de jurk getekend en geknipt. Als dat klaar is, gaat het naar de kleermakerij om genaaid te worden ...

Abdullah khan en zijn vrouw staarden haar aan. Zulke dingen hadden ze nog nooit gehoord en ze begrepen niks van wat zij zei.

-Ach zo!

Abdullah khan, die geen gezichtsverlies wilde lijden, keek om zich heen alsof hij alles heus wel wist.

-Ja, ja. Tijdschrift ... ja, ja ... nou... juist ... en wat gaat onze Fakhry dan doen?

-We beginnen met de klant ... dus ... we meten haar op ... we helpen haar bij het kiezen van de stof en we tekenen het ontwerp. Als ze terugkomen, gaan we met de spelden aan de slag ... zodat het past ... ha ha.

Terwijl ze sprak, zwaaide ze met haar hele lichaam heen en weer, naar links en naar rechts, en haar opwinding maakte Fakhry nog meer gespannen dan ze al was.

-Wilt u daar ook gaan werken, mevrouw Koeshan, gaat u ook daar beginnen?

-Nee, meneer ... ik werk er al. Ik laat Fakhry komen zodat ze meer kan leren. Dit deel van het werk is heel belangrijk, Abdullah khan ...

Zij knikte er ernstig bij, nam een hapje van de baklava en een slokje van de thee.

Abdullah staarde zwijgend naar de bloemen op het tapijt. *“Wat heeft deze vrouw veel woorden nodig om iets uit te leggen! Maar wat bedoelt ze? Ik moet meer vragen.”*

-Dus, u zei een maison, hè? Maar waar is het dan gevestigd, mevrouw Koeshan? Bij u in de buurt? Mijn kleine meid, nou ja, die moet dan ...

-Ja, ja, we regelen alles ... maakt u zich maar geen zorgen. We gaan er samen naartoe. Het is heel makkelijk te vinden.

-Prachtig! En ... wie is de eigenaar, lieve mevrouw?

-Ik. Dat wil zeggen: ik en mijn vennoot ... meneer Seroge.

Abdullah khan knipperde een paar keren met zijn ogen.

-Seroge, zei u? Is dat een Europese naam?

-Ja, dat klopt ... zijn voorouders komen uit Europa.

-Aha.

Hij wendde zich tot zijn vrouw en zei:

-Lieve vrouw, een Europeaan ... onze Fakhry in een winkel van een Europeaan? Een Europeaan die niet in God gelooft en daar gaat zij werken? God bewaar me!

-Abdullah khan, Europeanen geloven ook in God, ze hebben alleen een andere profeet, meneer. Dat weet u toch wel?

-Ja, mevrouw Koeshan, natuurlijk weet ik dat. Goed ...

-En, meneer ... het loon van onze Fakhry zal bijna verdubbelen. Ik vind dit een enorme kans.

Abdullah khan bracht zijn hand naar zijn voorhoofd toen hij dit hoorde. Eergisteren nog moest hij geld lenen van de kruidenier, meneer Asghar. Het was het midden van de maand en hij had geen geld meer! *"Het is geen gek idee, toch? Zij leert een vak en ze gaat ook nog meer verdienen. Moeten wij haar laten gaan?"*

-Mevrouw Koeshan, hoe oud is die meneer Seroge?

-Ik neem aan ... ik denk dat hij een paar jaar ouder is dan u. Excuses dat ik uw leeftijd probeer in te schatten maar ik denk dat hij een jaar of drie ouder is dan u ... ha ha ... excuses.

-Geeft niet. Is hij er altijd?

-Nou, Abdullah khan, hij is de baas ... hij moet het werk controleren maar hij is altijd in zijn kamer ... u moet weten dat hij een heel belangrijke persoon is, alle beroemde mensen komen bij hem ... prinsen, prinsessen, directeurs, hun vrouwen ... rijke mensen dus ... veel vrouwen ... ja.

Abdullah, die diep onder de indruk was, wendde zich tot zijn dochter:

-Lieve Fakhry, wat vind jij? Lijkt het je leuk? Heb je er zin in?

Fakhry zat te zweten van de spanning en wist niet wat zij moest antwoorden. Langzaam zei ze:

-Ja, lieve vader. Mevrouw Koeshan vindt het nodig ...

Ze keek naar Saeedeh en vervolgde:

-Ze zeggen dat je zo vooruitkomt. Je leert van alles. Je wordt beter in je werk en later kun je zelf een winkel beginnen. Dus ja, ik vind het leuk ...

Abdullah khan was overtuigd. Zijn vrouw, die al die tijd zwijgend naar hen had zitten kijken, zei opgewonden:

-Ja, onze Fakhry heeft gelijk. Je moet meer leren ... meer en nieuwe dingen ... het is echt zo ... gefeliciteerd!

Abdullah keek een met een vernietigende blik naar zijn vrouw. Hij had deze onderbreking niet verwacht. Hij wilde niet dat zijn vrouw commentaar gaf in het bijzijn van anderen, ook al was zij degene die achter de schermen alles regelde. *“Waarom moet ze nu zo nodig op de voorgrond treden?”* En hij zei met harde stem:

-Vrouw, laat mij even, ik ben aan het woord.

Fakhry kromp ineen van schaamte. Hoewel ze haar vader aanbad, wilde ze het elke keer uitschreeuwen als hij respectloos tegen haar moeder deed. Ze werd overvallen door verdriet en voelde de tranen opwellen.

-Ja, waar was ik gebleven? O ja, we zijn het met u eens, mevrouw Koeshan, we accepteren het. We dragen onze lieve Fakhry aan u over ... gefeliciteerd! Hij stond op en hield de doos met nougat voor mevrouw Koeshan die, tevreden met haar overwinning, luid herhaalde:

-Gefeliciteerd ... Gefeliciteerd, lieve Fakhry!

Ze keek op haar horloge.

-O jee, Abbas staat vast op me te wachten. Als jullie het niet erg vinden, moet ik gaan. Fakhry meisje, kom je morgen vroeg naar me toe zodat we samen naar het maison kunnen gaan, ja? Trouwens, Abdullah khan, Fakhry komt 's middags wat later thuis, want het is verder weg. Nou, nog gefeliciteerd.

Fakhry liep met Saeedeh mee naar de deur van het huis en daar hoorde ze haar fluisteren:

-Zie je wel dat alles geregeld is? Ik hoef ze niet alles te vertellen. Ze raken er wel aan gewend. God zegene het geld ...

Ze lachte een rauwe lach die uit de grond van haar hart kwam en die de oren van het echtpaar bereikte, dat nog steeds in de gastkamer elkaar zat aan te kijken, verbluft door wat ze hadden gehoord, en nu uit hun verbazing werden gerukt door de uitroep van Koeshan:

-Onze Fakhry is een heel goede naaister aan het worden!

De blijheid van Fakhry ging vergezeld van een vreemde angst. Ze kwam tot rust door met haar broertjes te spelen en daardoor kon ze de nacht doorbrengen met de hoop dat ze nog een dag in het maison mocht werken.

Harapetian hoorde het verhaal van Koeshans plan en zijn gezicht lichtte op met een glimlach. Het was vroeg in de ochtend en Fakhry stond weer voor de deur te wachten toen hij arriveerde. *Ach, meneer Seroge, je hebt het meisje weer bij de deur laten wachten, ze moet weer op meneer Seroge wachten.*

-We moeten een extra sleutel laten maken. Het is niet goed dat je hier bij de deur moet staan.

-Geen probleem, meneer Harapetian. Het duurde hooguit een minuut.

Terwijl ze achter hem aan naar binnen ging, vertelde ze het verhaal van de vorige dag en de acceptatie door haar ouders.

-Maar ik ben nog steeds een beetje van streek. Eerlijk gezegd ben ik bang dat ze een keer hiernaartoe komen en dan zien dat mevrouw Koeshan er niet is en ...

Harapetian haalde net de suikerpot uit de kast en stond met zijn rug naar haar toe. Hij keerde zich om.

-Lief kind, ja maakt je zorgen om niks. Laat ze maar komen kijken. Dan zeg ik dat ze even naar haar kleermakerij is. Bovendien, ik ben geen jongeman van achttien jaar ...

Zijn witte snor schudde mee met zijn hoofd dat naar links en rechts bewoog. Fakhry gaf hem gelijk, maar wat Harapetian niet wist, was hoe diep religieus haar familie was.

-Meneer, mijn familie is heel religieus, echt heel fanatiek.

Zij wilde bijna zeggen dat zij alleen voor hen een chador droeg en dat ze niet wisten dat ze hem vaak afdeed en dat het gemeen was om de mensen van wie je houdt zo te bedriegen. Maar ze zei niets en de tranen stroomden uit de hoeken van haar ogen over haar roze wangen. Seroge's onderlip trilde. Hij zette de suikerpot op tafel en ging zitten. Met een bezorgde blik keek hij naar Fakhry. *"Arm kind."*

-Wat erg ... goed dat je me het vertelt. Het is slechts een geloof, hoor ... laat ze maar, je moet aan je toekomst denken. Je doet niks verkeerd. Ik ben als een vader voor je en ik zal meer voor je zorgen dan zij doen. Maak je geen zorgen, blijf rustig, blijf gelukkig. Dit is een leugentje om bestwil. Als je de waarheid vertelt, wordt het allemaal heel erg, toch?

Fakhry was gekalmeerd. De koffie was gezet. Zij schonk het in een kopje en legde haar handen eerbiedig op tafel. Ze hadden deze dag twee andere bruiden. Het werken in het maison was voor Fakhry een en al feest. Zij had zo sterk het gevoel dat ze had bereikt wat zij wilde dat het haar bijna te veel werd. Zij deed alles wat Harapetian zei en probeerde het zo snel mogelijk te doen zodat hij iedere keer weer aangenaam verrast zou zijn. Harapetian prees zich gelukkig dat hij niet bang hoefde te zijn dat hij dit getalenteerde en gemotiveerde meisje zou verliezen. *"Hoe kan ik Saeedeh bedanken dat zij deze vriendelijke engel naar mij gestuurd heeft?"*

Ze waren druk geweest met de bruiden maar nu was er een moment om even met elkaar te praten.

-Lieve Fakhry, laat me je iets vertellen over geloven. Ik ben christelijk, maar ik heb respect voor andere geloven. Om precies te zijn waren het mijn ouders die christelijk waren, ik heb er niet zelf voor gekozen, begrijp je, net

als jij. Ik geloof niks, eigenlijk heb ik geen geloof. Maar je hebt me nog niet verteld of je vader het eens is met je nieuwe werkuren.

-Nou, mevrouw Koeshan heeft gezegd dat ik later op de avond zal thuiskomen. Maar mijn vader heeft niets gezegd. Misschien heeft hij het niet gehoord. We zien wel. Ik hoop maar dat ze er vanavond niet over beginnen als ik later thuiskom ... ach, ik zie wel hoe het gaat.

-Als het nodig is, breng ik je thuis.

Die avond begon niemand erover. Ze kwam wel wat later thuis maar iedereen was opgewonden omdat het water die avond naar het reservoir zou komen. Het was echter nog niet bekend hoe laat. Hun doodlopende steeg was die dag aan de beurt. Bewoners van huizen die nog niet op het waterleidingnet waren aangesloten, moesten hun drinkwater, dat ze koninklijk water noemden, ergens kopen. Maar elke twee maanden stroomde er water, waarvan de bron niet bekend was, door een smal kanaal in het midden van de steeg. Ze sloegen het op in een reservoir onder het huis en vulden hun vijver op de buitenplaats ermee. Het water werd gebruikt voor de was en de vaat en handen wassen maar voor drinken en koken gebruikten ze koninklijk water, dat bij grote bronnen te koop werd aangeboden. Hoewel het al een jaar geleden was dat er leidingen in hun huis werden aangelegd, was haar vader, samen met de buren uit de steeg, in het donker zo opgewonden als een kind aan het wachten op het water.

Jarenlang was het ondergrondse reservoir de engst mogelijke plek voor Fakhry geweest. Toen zij eindelijk in het donker naar binnen durfde te gaan en met haar hand de vieze, kleverige muur aanraakte, rende ze zo hard ze kon de trap weer op. Haar moeder plaagde haar jarenlang daarmee. Tegen wie het maar wilde horen, zei ze:

-Ja ... zij vluchtte naar mijn schoot alsof een monster met vier ogen haar wilde meenemen ... ha ha ...

Maar de angst voor de waterberging was niet voor niets. Er werd van alles verteld over de reservoirs en kinderen waren er bang voor. Maar het wekte ook hun nieuwsgierigheid waardoor er geregeld dode lichamen uit de reservoirs moesten worden gehaald. Vanavond zou er dus water vanuit het steegje naar de huizen stromen en niemand merkte dat Fakhry te laat thuiskwam. Haar huis was pas laat in de avond aan de beurt. Fakhry viel echter lang daarvoor al op het dak in een onrustige slaap met het geluid van schreeuwende mannen in haar oren.

Het was ochtend. Fakhry hield haar handen onder de pomp en door het koele, schone water was ze in een keer klaarwakker. De vijver raakte vol en

het water begon over de rand te lopen. Een paar geschrokken goudvissen leefden op door het frisse water en verdwenen opgewekt onder het wateroppervlak. Ze trokken de aandacht van Fakhry. *“Ze zijn aan het genieten, ach, ze hebben gelijk, het water is zo schoon en zo lekker koel.”* Lachend stak ze een hand in de vijver en maakte daarmee golven waardoor de vissen naar de diepte van het reservoir werden gejaagd. De stem van haar moeder, die haar riep, maakte een eind aan het spelen met de vissen en kondigde een nieuwe dag voor haar aan.

Harapetian beantwoordde haar groet met een vertwijfelde blik in zijn ogen. Hij had een brief in zijn hand. Fakhry ging naar de achterkamer, stopte haar tas in de kast en liep naar de keuken. Ze voelde aan de koffiepot en dacht: *“Het is nog warm. Ik hoef geen nieuwe te zetten. Zal ik aan hem vragen of dat goed is?”*

Toen zij terugkeerde in de foyer, zag zij dat Harapetian de brief nog steeds in zijn hand had en met gebogen hoofd naar de vloer stond te staren. Fakhry aarzelde. Het duurde niet lang totdat Harapetian opkeek en haar met een sombere blik aankeek.

-Pardon, Fakhry. Heb je lang op mij moeten wachten?

Fakhry maakte zich zorgen. Ze had met hem te doen. Deze aardige man hielp haar altijd. Wat hield hem bezig? Ze wou dat zij het wist en hem kon helpen.

-Nee, meneer, ik heb hier hooguit een minuut gestaan. Wilt u koffie? Ik zag net dat hij nog steeds warm is. Zal ik u een kopje brengen?

-Doe maar geen moeite, mijn kind, ik ga het zelf wel halen. Heb je al ontbeten?

-Ja. Ik vertelde u dat mijn moeder ...

-Ha ha ... ja, dat is waar ook, het zal de ouderdom zijn. Maar ik heb geen moeder ... ha ha ... ik moet voor mijzelf zorgen ...

-Laat u mij een ontbijt voor u klaarmaken.

Zij ging naar de keuken en opende de koelkastdeur.

-Zal ik een ei voor u maken? Gebakken of gekookt?

-Nee, dat hoeft niet, misschien later, bij de lunch. Brood met kaas is voor nu genoeg. Laten we met de lessen beginnen, er zijn nog geen klanten. Trouwens, hoe is het gisteravond gegaan?

-Er stroomde water door onze steeg, wij waren aan de beurt. Iedereen was er tot diep in de nacht druk mee. Ik had dus geluk. Maar zoiets gebeurt niet iedere avond.

-Dat is waar. We moeten iets bedenken. Bijvoorbeeld dat je eerder weggaat zodat je er geen problemen mee krijgt. Of ik breng je naar huis. Maak je geen zorgen.

Hij nam een hap van zijn boterham en al kauwend vertrok hij weer naar zijn gedachtewereld. Fakhry was nieuwsgierig maar durfde niets te vragen. *"Misschien vertelt hij het uit zichzelf. Het is niet netjes als ik het vraag. Hij moet hij het uit zichzelf vertellen."*

Het was pas nadat er een paar klanten waren opgemeten en Harapetian zijn lessen had gegeven, dat hij bij de lunch zijn verborgen verdriet onthulde.

-Fakhry lieverd, denk niet dat je de enige bent die problemen heeft. Zo is het leven nu eenmaal. Wij hebben allemaal problemen.

-Wat is er dan gebeurd, meneer? Is er iets ergs gebeurd?

-Nee, misschien zelfs iets goeds. Gods wegen zijn ondoorgroendelijk, ha ha ... mijn broer Georges, die in Parijs woont en mijn inkoper is, heeft een telegram gestuurd dat hij wil terugkomen ...

Hij veegde een paar keer zenuwachtig met zijn servet over zijn lippen en zijn witte snor.

-Bedoelt u dat hij voor altijd wil terugkomen?

-Dat weet ik niet. Dat wil zeggen, hij schreef in zijn telegram dat hij wil terugkomen ... kortom ... die persoon ... nou ja ... het is niet erg als hij komt ... dan kan hij meteen mijn bestellingen meebrengen en de nieuwste modetijdschriften ... ik heb hem wel gemist ... maar ...

-Aha. Is het bijvoorbeeld niet mogelijk ... bijvoorbeeld ... excuses ... nou, misschien heeft hij u ook gemist en kan hij gewoon hier komen wonen en dan af en toe teruggaan om kleding in te kopen.

Zich schamend over haar bemoeizucht boog ze haar hoofd. Harapetian keek haar aan. *"Wat een slimme meid is deze Fakhry toch!"*

-Mijn kind. Je hebt gelijk natuurlijk. Vroeger deed hij het ook zo. Tot enkele jaren geleden ... maar ... door die gebeurtenis ...

Hij pakte zijn koffie. Fakhry was verbaasd en wilde allerlei vragen stellen, maar hield zich in en begon rustig te eten. *"Laat maar, misschien wil hij het niet vertellen. Wat bemoei je je toch met andere mensen?"*

Stilte hield ze gezelschap en bleef bij hen tot na de lunch maar vertrok toen de telefoon ging en alles veranderde.

-Hallo ... ja ... ja ... mevrouw Strabadi ... hallo ... zegt u het maar ... alstublieft ...

-...

-Uw gezondheid gaat mij aan het hart ... ja, met mij gaat het ... wat wilde u zeggen?

Hij keek naar Fakhry, die de lunchtafel in de keuken aan het opruimen was. Harapetian vervolgde:

-Ja ... ja ... zegt u het maar ... ja, Fakhry jan is er ook ...

Hij knipoogde naar Fakhry die verrast opkeek toen ze haar eigen naam hoorde.

-...

-Dank u ... uitstekend ... ik zal het vragen ... ja ... minuutje graag ...

-Lieverd, het is mevrouw de prinses en ze nodigt ons uit voor een feest.

Fakhry droogde haar handen af met een handdoek en kwam naar hem toe.

-Ze nodigt ons uit? Zei u uitnodiging? Ook voor mij? Maar ik ... hoe?

Harapetian was een beetje beduusd maar herstelde zich en zei:

-Ja, lief kind ... mevrouw vraagt of je dinsdagavond op haar feest ... op haar feest ...

Hij vroeg in de hoorn:

-... waar is het feest voor, lieve prinses? En wanneer? Uw kleding is nog niet klaar ...

-...

-Ach zo ... Amir Moazzam komt van een reis terug. Hopelijk heeft hij genoten. Waar is hij geweest?

-...

-Ah ... Farangestan ...

Hij knipoogde nog een keer naar Fakhry die hem verbaasd aankeek.

-...

-Aha, niet komende dinsdag, maar de dinsdag erna. Dan hebben we twee weken de tijd. Ja, we komen zeker, mét die lieve Fakhry ... ja ... nee ... niemand hoeft ons op te halen, lieve prinses, ik ga zelf rijden ... ja ... ha ha ... ja ... tot ziens ... tot ziens ... daag ... daag.

Hij legde de telefoon neer en zei met een gelukzalige blik in zijn ogen tegen Fakhry:

-Het is heel lang geleden dat ik naar een goed feest ben geweest. Ik voel me echt gelukkig. Het kon niet beter. Fijn dat we uitgenodigd zijn.

Fakhry vroeg zich zenuwachtig af wat ze moest zeggen. *"Nou ja, hij heeft het gelijk geaccepteerd, zo snel ..."*

-Maar, meneer, ik ...

-Juffrouw Fakhry, ik wil van geen nee horen. Het is goed voor je, je leert er mensen kennen, bovendien moet ik je gelukkig maken. Je moet een feest van rijke mensen nooit laten schieten, lief kind van me.

-Maar, meneer, ik heb geen toestemming. Hoe moet ik het thuis vertellen, wat moet ik zeggen, moet ik zeggen dat ik naar een feest ga? Onmogelijk.

-Dat kan best. We gaan het regelen. De prinses wil het. Ik heb al gezegd dat we graag op haar lieve uitnodiging ingaan. Het is een lieve vrouw, je moet je geen zorgen maken, ik ga het regelen ... wel wel ...

Hij ging naar de paskamer en fluisterde:

-Een jurk die haar goed staat ... ik moet ... ja ...

De blik van Fakhry volgde hem tot het fluwelen gordijn en bleef daar hangen.

Amir, de enige zoon van prinses Belgheis en de jongste zoon van prins Moazzam al-Dawlah, was vorige week van zijn reis naar Europa teruggekeerd en er werd een groot feest gehouden ter ere van hem. Mevrouw de prinses, die zelf een van Turkssprekende prinsessen van de Ghadjaren-dynastie was, was op tienjarige leeftijd getrouwd met Moazzam al-Dawlah, een van de neven van de koningen van de dynastie. Met een leeftijdsverschil van twintig jaar, werd zij als lievelingsvrouw verkozen boven de andere drie vrouwen. Jaren geleden had prinses Belgheis haar bezittingen in Gorgan achtergelaten om een oud herenhuis in de wijk Shimiranat in Teheran te betrekken waar zij haar enige zoon een goede opvoeding wilde geven. Prins Moazzam al-Dawlah Strabadi, een grootgrondbezitter, wilde zijn leven niet veranderen, ook al was hij oud en versleten, en leefde gewoon verder in een van de dorpen aan de rand van Gorgan. Hij was een hebberig man en probeerde van daaruit zijn rijkdom te vergroten. Amir was het enige kind van prins Moazzam al-Dawlah en prinses Belgheis. De oude prins had nog vier dochters en drie zonen bij zijn andere vrouwen. Belgheis was anders dan zijn andere vrouwen, bijzonderder. Zij was intelligent en extravagant en er werd gezegd dat ze deze eigenschappen van haar overgrootvader, Mirza Fabrykhan, had.

Het tienjarige meisje, dat na de dood van haar vader aan de prins werd voorgesteld, had een speciaal plekje in zijn hart en was zijn favoriete vrouw geworden. De andere vrouwen hadden met jaloezie moeten aanzien hoe Belgheis hem had ingepalmd en hoe haar wensen een voor een werden vervuld. Jaloezie en vijandschap leidden ertoe dat de prins elk van zijn andere vrouwen naar een apart dorpje liet verhuizen en zijn favoriete vrouw liet wonen in het meest welvarende dorp van zijn rijk waar de mooiste herenhuizen stonden en de onderdanen volgzaam waren. Belgheis overtrof haar machtige echtgenoot in intelligentie. Al gauw vroeg ze om een privéleraar en niet alleen leerde ze lezen en schrijven, ze bekwaamde zich ook in de kunst van het naaien en in santoer spelen. Zij was slim en werkte hard en werd een waardige echtgenoot voor haar beroemde man. Later deed zij alles voor haar zoon. Zij liet Amir zijn studie voortzetten in Teheran en

reageerde fel toen prins Moazzam al-Dawlah haar verweet dat zij hem met deze keuze in de steek liet:

-Lieve prins, de wereld is veranderd. Hoe lang wil je in deze achterlijke omgeving blijven verkeren? Laten we ook gaan. Verkoop je landgoederen. Maak kennis met de nieuwe wereld.

Maar de prins bleef in het rijk van zijn voorouders wonen. In de loop der jaren sloot hij zich steeds meer af. Heel soms kwam hij bij hen langs, maar hij bleef dan maar kort omdat hij gelijk terugverlangde naar het aanzien dat hij had in zijn rijk. Ondertussen had Belgheis haar Amir naar Parijs gestuurd om er te studeren. Op aandringen van zijn moeder had hij vanaf zijn kindertijd Frans geleerd. Belgheis had haar 'koninkrijk' met veel bedienden gevestigd in Shimiranat in een mooi en chic huis dat op een paleis leek. Zij ging om met de adel en de aristocratie en schonk geen aandacht aan de grote prins en zijn zaken.

Al vijf jaar had de oude prins niet meer gedacht aan Teheran of Belgheis of Amir. Hij was maar één keer naar Teheran gekomen om Amirs afstuderen van de middelbare school te vieren. Sinds ze in Teheran woonde, was Belgheis eraan gewend geraakt om alleen te zijn en de smaak van vrijheid te proeven. Het leven had een nieuwe betekenis voor haar gekregen. Er ging geen dag voorbij zonder dat het verdriet over de tijd die ze met de prins doorgebracht had en over het verlies van haar jeugd, haar ziel binnendrong. Amir, die zijn studie in Frankrijk had voltooid, werd door voorspraak van zijn moeder als speciaal adviseur van de nieuwe minister aangenomen. Hij was liever advocaat geworden maar zijn moeder vond dit een riskante keuze en raadde hem aan om bij de minister in dienst te treden, wat hij accepteerde. De nieuwe minister van Justitie was een oude vriend van zijn moeder en vader. Een maand na zijn aanstelling ging hij naar Parijs om van alles te regelen en om zijn vrienden nog even te zien. Hij verwachtte dat hij weinig tijd zou hebben voor reizen als hij eenmaal in zijn nieuwe baan begonnen was. Die laatste reis was voor zijn moeder erg lang geweest en zij had hem zeer gemist. Misschien omdat zij Fakhry ontmoet had en haar uitgekozen had voor Amir, voelde het gemis dubbel zo erg. Vanaf het moment dat hij arriveerde, was hij achterdochtig omdat de bedienden zo druk bezig waren en ook vanwege de gebaren, blikken en glimlachjes die zijn moeder en zijn gouverneur steeds uitwisselden. Hij gaf er echter de voorkeur aan om niets te laten zien van zijn achterdocht.

Amir kwam iets later thuis. Hij had na het werk nog iets gedaan met zijn collega's en was nu erg moe. Toen hij zijn moeder zag, die op de bank op hem zat te wachten, reageerde hij verrast.

-Shajoen, waarom zit u hier, wacht u op mij? Gaat het goed met u?

Prinses Belgheis kwam overeind. Haar gezicht klaarde op, zo blij was ze, en daardoor werden de zweetparels op haar gezicht nog meer zichtbaar.

-Amir jan, liep je werk vandaag uit? Ik stond op het punt om je door Behroezi te laten ophalen, lieverd. Ja, ik zat op je te wachten ... ik kon niet beters bedenken dan op je wachten ... welaan ...

Amir omhelsde zijn moeder en kuste haar haar.

-Ik houd van u, Shajoen ... is er iets?

Prinses Belgheis pakte haar zoon bij de arm, maakte zich los van de bank en stond op. Zij zag de bezorgde blik in de ogen van haar zoon en lachte hem toe.

-Ach lieve Amir, maak je je zorgen over mij? Ik heb goed nieuws. Alles is in orde, mijn lieveling. Ik wilde met je praten over een feestje ... aanstaande dinsdag ...

-Shajoen, wéér een feest?

-Ja. Je was zo lang weg. Iedereen verwacht dat ik een feest ga geven.

-U bent altijd zo gastvrij. Zat u daarom op mij te wachten?

-Ja, ik was bang dat je anders een andere afspraak zou maken ... ha ha ...

Amir moest hard lachen.

-Ha ha! Ik denk niet dat u hier zat te wachten om deze reden.

Hij knipoogde naar zijn moeder om te laten zien dat hij nieuwsgierig was.

-Shajoen, laten we in de tuin onder de pergola gaan zitten. Koele citroenlimonade zal onze harten goed doen, we kunnen wel wat verkoeling gebruiken, toch?

-O, mijn lieveling, ben je moe? Laten we gaan, lieverd ...

Terwijl zij op de arm van haar zoon leunde, riep zij:

-Lieve Fatemeh Begum, wilt u moeite doen om limonade voor ons te maken, we zitten in de tuin, onze Amir heeft dorst, lieverd.

Een hese stem begeleidde ze terwijl ze naar de tuin liepen:

-Met alle genoegen, prinses ...

De limonade smaakt Amir Moazzam deze zomermiddag beter dan ooit, hij voelde echter ook een ongerustheid in zijn hart die hij niet begreep en een onbestemde angst greep hem aan. Hij hield zielsveel van zijn moeder, maar zijn vader deed hem niks, hij was niet meer dan een naam voor hem. Sinds lang geleden waren hij en zijn Shajoen samen.

Hij dacht niet na over trouwen. In de loop der jaren was zijn moeder er meerdere malen over begonnen, maar hij had serieus geantwoord dat hij zich niet met dit soort zaken bezighield en zich niet wilde binden. Zijn moeder hoopte diep van binnen dat haar geliefde kind een Frans meisje was

tegegekomen. Ze wist dat meisjes in het Westen vrij met jongens omgingen en zonder belemmeringen met haar jonge prins mochten omgaan. Prins Amir, die in Parijs studeert, met als klasgenoten mooie Parijse meisjes! Maar wat hij zocht, vond hij niet, en wat zijn moeder suggereerde, leverde niets op. De prins benadrukte nogmaals dat hij niet wilde trouwen.

Vanaf het moment dat hij vorige week terugkeerde, was hij door het gedrag van zijn moeder en de bedienden steeds achterdochtiger geworden, maar hij kon niet ontdekken waar deze gebaren en het geglimlach mee te maken hadden. Doordat hij was begonnen met zijn werk was hij gestopt met erover na te denken. Tot vandaag dan, toen zijn moeder over het feest op dinsdag begon. *Mijn Shajoen heeft een plan. Er is iets aan de hand! Hoe kom ik daarachter?*

Hij lag op bed. Hij wilde even zijn ogen sluiten en zich klaarmaken voor het avondeten. Heel langzaam ging de deur op een kier open. Hij opende zijn ogen en keek recht in het gezicht van Ghorbanali, de gouverneur uit zijn kindertijd, die aarzelend naar binnen keek.

-Lala jan, gal bura, komt u maar binnen ...

-Aramir joen. Wat vervelend. Heb ik u wakker gemaakt? Wat heb ik gedaan ... Amir ging rechtop zitten. De gedachte om erachter te komen wat er dinsdag stond te gebeuren, kwam terug zodra hij Lala's langwerpige, bijna kale hoofd zag.

-Lala, komt u binnen, ik was al wakker.

Ghorbanali's lange en slanke lichaam kwam aarzelend de rustkamer van zijn geliefde meester binnen. In elk van zijn handen hield hij een paar gepoetste, glanzende schoenen.

-Mijn Aramir, ik heb uw schoenen gepoetst. Ik zou mijn leven voor u geven, lieverd, ik zet uw schoenen in de kast.

Hij hield zijn wimperloze ogen liefdevol op hem gericht en hij liep achteruit naar de kast.

-Bedankt, Lala jan, waarom hebt u zoveel moeite gedaan?

Hij stond op van het bed en liep naar hem toe.

-Prachtig! Wat glimmen ze! Geef ze maar aan mij, dan zet ik ze zelf in de kast. Terwijl hij de schoenen uit de magere, beaderde handen van Ghorbanali pakte, fluisterde hij:

-Heeft u nog nieuws, Lala jan?

-Gezondheid, lieve maestro.

Hij glimlachte breed en ontblootte daarmee de paar tanden die hij nog in zijn mond had. Het was geen gewone lach maar een met een ingehouden blijheid

alsof hij zich verkneukelde. *“Ze voeren iets in hun schild. Er is iets aan de hand. Lala lijkt heel blij.”*

-Lala joen, je zei niet welk nieuws er is.

-Gezondheid, ik wens u een goede gezondheid toe ...

Ghorbanali wilde weggaan, maar Amir vroeg nog een keer:

-Lala joen, is er echt geen nieuws?

Amir keek hem indringend aan, maar Ghorbanali ontweek zijn blik. Van kinds af aan had Lala ervoor gezorgd dat het hem aan niets ontbrak. Hij hoefde hem maar lief aan te kijken of hij kreeg zijn zin. Toen hij zijn eerste woordjes begon te spreken, noemde hij hem Lala en nog steeds was hij zijn Lala. Hoe kon hij het zijn meester niet vertellen? En als hij het wel deed, wat zou de prinses dan wel niet zeggen? Hij stond nog steeds in het midden van de kamer en keek Amir nu in de ogen, die bij de aanblik van de betraande ogen van zijn Lala medelijden kreeg en besloot hem niet langer te kwellen.

-Ik maak een grapje, Lala joen. Het is tijd voor het avondeten en ik moet me omkleden. Gaat u maar, ik kom zo ...

Hij legde zijn hand even op de zwakke schouders van Ghorbanali en liep naar de klerenkast. Zijn Lala haalde diep adem en verliet de kamer met een duidelijk ‘Goed!’ Het harde lachen van Amir maakte hem blij en hij haastte zich naar de tuin. De prinses lag daar nog steeds op een comfortabele stoel onder de pergola.

-Shahbibi jan, Shahbibi jan, onze jongen is argwanend geworden. Hij vroeg me wat er aan de hand is, zei Lala in het Turks.

De prinses legde haar vinger op haar lippen:

-Lala, ssst, hij kan ons horen, het raam staat open.

Ze gebaarde dat hij dichterbij moest komen. Zij hield haar hoofd dicht bij zijn oor en fluisterde:

-Geen probleem ... ha ha ... hij zal er wel naar raden maar hij komt er toch niet achter wat het precies is. Alles moet gewoon doorgaan. Het meisje dat ik zag, bij God, ik ben er zelf ook verliefd op geworden ... ha ... maar u mag niets zeggen. Goed, Lala jan?

Ghorbanali deed enigszins verbaasd zijn ogen dicht, sloeg zijn hand ervoor en zei:

-Goed, op mijn erewoord. Mijn kind is zich aan het omkleden. Ik ga Mash Esmail helpen.

Hij laveerde zijn lange, slanke lichaam tussen de bomen in de tuin door tot de ogen van de prinses hem niet meer konden zien.

Het avondmaal die avond was Amirs favoriete eten. De geur van de knoflook in de mirza ghasemi, die in een kommetje naast een glaasje doegh stond, prikkelde zijn eetlust zo sterk dat hij de vraag van zijn moeder over zijn nachtwandeling niet beantwoordde en snel zijn lepel naar zijn mond bracht.

-Amir, mijn bloem, rustig aan, je moet nog wat ruimte overhouden voor de volgende gang, je weet niet wat er nog op het menu staat.

-Dat weet ik inderdaad niet, Shajoen, is het nog lekkerder dan dit? Ach ...

Hij slikte zijn eten door en zei met een luide lach:

-Ja, ik moet nog rijden, Shajoen, Neshad heeft mij gemist.

De prinses riep tegen de bediening:

-Breng het hoofdgerecht maar, anders is Amir khan voortijdig verzadigd.

Safar Ali, die met een kruik met doegh klaarstond, riep naar zijn broer:

-Zafar, zeg dat ze zich moeten haasten.

Het hoofdgerecht werd op tafel gezet en Amir riep verrukt uit:

-O, Shajoen, u heeft gelijk. Waaraan heb ik dit verdiend?

Zafar gebaarde dat de schalen met rijst en khoesht naar hem toegebracht moesten worden.

-Shajoen, dit is perfect!

-Lieverd, je eet meestal niet zoveel, daardoor heb je zo'n mooi figuur, maar vanavond moet je goed eten, veel eten. Laat mij en ook onze kok Esmail, die zoveel moeite gedaan heeft, blij worden.

Ze aten met smaak. Amir gaf een kus op het voorhoofd van zijn moeder en zei:

-Shajoen, het diner was voortreffelijk. We hebben dit te danken aan Khanbaba. Het is een recept uit Mazandaran. Hoewel ...

Hij viel stil omdat hij niet wilde dat zijn moeder weer verdrietig werd. Hij pakte haar hand en kustte die.

-Shajoen, als u het goedvindt, ga ik een uurtje weg met Neshad.

-Veel plezier, mijn jongen, maar wees voorzichtig, neem Lala mee.

In het Turks voegde ze eraan toe:

-Oog en licht van mijn leven ...

Die avond was Neshad allesbehalve vrolijk. Zij had haar hoofd in de voederbak gestoken en keurde hem geen blik waardig.

-Ah, je bent boos op me ... je hebt gelijk.

Hij aaide haar lange nek en fluisterde in haar oor:

-Ik zal het niet nog een keer doen. Ik ben je heus niet ontrouw, mijn Neshad.

Vanaf nu kom ik je elke dag opzoeken. Ik beloof het.

Hij drukte een kus op haar voorhoofd. Het paard hief haar hoofd op, keek hem in de ogen en hinnikte. Amir sprong in het zadel en verliet de stallen om zich bij Lala te voegen, die op zijn paard in de tuin op hem stond te wachten. De steegjes van Shimiranat waren verlaten. Het schemerige licht van de gloeilampen maakte de afgelegen steegjes griezeliger dan ze in werkelijkheid waren. Het geluid van paardenhoeven klonk deze avond anders in Amirs oren. *“Wat is er met mij aan de hand? Heb ik te veel van dat heerlijke eten genomen?”*

Hij trok de teugels aan en liet Neshad naast het paard van Lala lopen.

-Je was toch iets aan het vertellen, Lala jan?

-Wat was ik aan het vertellen, mijn agha Amir?

Door de afwisseling van licht en donker en door het bewegen van de paarden lukte het Amir niet om Lala in de ogen te kijken.

-Over wat er gaande is.

-Ik hoop iets goeds. Wat is er gaande, agha jan?

-Dat vraag ik aan jou, haha ... Shajoen heeft je goed voorbereid ... of niet soms? Je gaat niets vertellen, hè?

-Bij God, als ik iets wist ... u bent mijn lieve meneer, mashallah ... met uw grote intelligentie heeft u zich waarschijnlijk iets gerealiseerd waarvan ik, een nietswaardig persoon, me totaal niet bewust ben en ...

Het gelach van Amir Moazzam weergalmde in de steegjes en verbrak de stilte van de nacht. De nacht hield Lala en Neshad gezelschap en zorgde ervoor dat Amir niet langer dacht aan het komende feest.

Prinses Belgheis had het plan opgevat om na al die jaren prins Moazzam naar Teheran te laten komen voor het feest ter gelegenheid van de terugkeer van Amir. De hele week werd de oude prins bestookt met telegrammen en telefoontjes, maar prinses Belgheis hoorde niets terug. Nu besloot zij, gezeten onder de pergola, toen Amir haar even alleen liet voor een korte rustpauze, om Behroezi naar Mazandaran te sturen om de prins te halen. *“Ja, zo is het beter, de oude man moet gewoon gedwongen worden om naar Teheran te komen om zijn schoondochter te zien.”* Een glimlach verlichtte haar gezicht.

tweede week

Fakhry had Harapetian er nog niet van kunnen overtuigen dat ze niet naar het feest wilde. Maar tegelijkertijd voelde zij zich aangetrokken tot deze onbekende verleiding. *"In het huis van een prins, en een mooi feest!"* Haar tegenstrijdige gevoelens hielden haar al dagen bezig en zorgden voor veel spanning. Ze was inmiddels gewend geraakt aan de reis van huis naar het maison en terug. Soms bracht Harapetian haar naar de tweede bus en soms bracht hij haar tot dicht bij haar huis. Haar ouders bemoeiden zich nergens mee en waren druk met hun eigen bezigheden. Ze probeerde te begrijpen waarom ze niets zeiden maar moest concluderen dat ze er blijkbaar geen moeite mee hadden. *"Misschien hebben ze zich ermee verzoend."* Zij troostte zichzelf met deze gedachte en was blij dat zij de nieuwe baan had aangenomen. Van Koeshan hoorde ze niets tot ze op een dag van Harapetian een jurk moest passen en afspelden.

Ook deze dag was ze aan de late kant. Ze vond Harapetian achter het fluwelen gordijn.

-Goedendag ... het spijt me dat ik laat ben.

-Ach, dochter jan, geen probleem ... kom ... kom.

Op de paspop hing een paarse avondjurk die onmiddellijk haar aandacht trok.

-Meneer ... wat een mooie jurk! Voor wie moeten we hem afmaken?

-Voor jou! Deze jurk is voor jou, dochter jan. Georgy heeft hem gestuurd. Ha ha. Weet je wat er zo grappig is? De jurk is vandaag al aangekomen maar zelf komt hij morgen pas. Deze jurk is bijzonder geschikt voor een prinsessenfeestje.

-Komt hij morgen met het vliegtuig?

-Nee ... ik bedoel ja ... tot Turkije gaat hij met het vliegtuig en dan stapt hij bij vrienden in de auto. Hij is gisteren vertrokken en ze arriveren morgen.

Fakhry liep naar de paspop. Ze legde haar hand op de paarse jurk en raakte hem zachtjes aan. *"Van zijde, wat is hij mooi."*

-Lieve Fakhry, je moet hem even aantrekken zodat ik hem passend kan maken voor jouw lichaam. Kom maar, lieverd.

-Meneer Harapetian. Het is nog helemaal niet zeker of ik naar het feest ga ...

-Lieverd, je mag niet nee zeggen. Het is heel belangrijk dat je naar dit feest gaat, lief kind.

-Maar ...

Harapetian haalde de jurk van de paspop af en gaf die aan Fakhry. Hij zei:

-Als je hem aan hebt, roep mij, dan kom ik meteen. Tenminste ... zolang er geen klanten zijn. Goed, lieverd?

Hij trok het gordijn dicht en ging naar de foyer. Fakhry staarde even naar zichzelf in de spiegel terwijl ze de jurk voor haar lichaam hield. *"Wat een jurk! Net als de kleding van prinsessen in de film!"*

Ze hoorde de voetstappen van Harapetian, die op de houten vloer van de foyer liep te ijsberen, en beseftte dat hij op haar wachtte. Snel trok ze de jurk aan en toen ze zichzelf in de spiegel zag, begon haar hart te bonzen. *"Dit, ben ik dit?!"* Ze riep:

-Meneer, ik heb hem aan.

Harapetian trok het gordijn weg. Zijn mond viel open en hij riep uit:

-Oh, ik wist wel dat hij geknipt was voor jou! Alleen voor Fakhry jan!

Hij kwam naar haar toe en voelde aan de jurk.

-Nou, veel werk hoeft er niet gedaan te worden. Hij is een klein beetje te groot voor je. Als we klaar zijn, gaan we naar Saeedeh toe ... ha ha ... jij, Fakha jan ... jij moet mannequin worden.

De laatste tijd noemde hij haar af en toe Fakha en Fakhry, die niet blij was met haar naam, liet met een glimlach weten dat zij het goedvond.

-Laten we aan het werk gaan. Trek je jurk maar uit en geef hem maar aan mij ... ha ha ... geweldig.

Hij ging naar de foyer. Gelukkig was het geen drukke dag. Een paar klanten kwamen kleren uitkiezen en twee kwamen de kleren halen die ze besteld hadden. Om en nabij vier uur klapte Harapetian zijn map met rekeningen en het kasboek dicht.

-Fakha jan, we gaan over een half uur naar mevrouw Koeshan.

-En de klanten dan?

-Geen probleem, we hebben geen afspraken staan. En als iemand zomaar langskomt, heeft hij pech gehad ... die komt wel terug voor mij ... dus ... het is geen probleem.

Een half uur later liep Harapetian de keuken in met een koffertje in zijn hand.

-Dochter jan, ben je klaar?

-Ja meneer.

-Laten we dan gaan, lieverd.

Een stralende glimlach verlichtte zijn nobele gezicht. Fakhry was echter heel zenuwachtig. Wat haar sinds kort overkwam, was als een mooie droom en zij was bang dat ze wakker zou worden.

Koeshan zat in haar kamer en was aangenaam verrast. Met haar scherpe stem liet ze op luide toon iedereen weten hoe blij ze was:

-Oh, mijn God! ... jij ... wat goed ... Fakhry jan ... ik droomde vannacht toevallig over je ... en daarna was ik bezorgd ... ik wilde naar je toekomen ... echt ... God weet dat ik dat wilde ... het kan geen toeval zijn dat je juist nu langskomt ... toeval bestaat niet ... dat zeggen ze niet voor niks ...

Toen zij de koffer zag, zei zij:

-Ik hoop dat u goed nieuws heeft ... of is er iets?

Harapetian, die de hele tijd glimlachend had staan luisteren naar de welkomstwoorden van Saeedeh die maar bleef praten en praten, had gewacht op een kans om er tussen te komen.

-Ja, lieve mevrouw Saeedeh, ik heb goed nieuws. Gaat het goed met u?

Saeedeh hield haar blik op de koffer gericht en stamelde:

-Ja ... ja ... het gaat goed met me ... wat goed dat jullie er zijn ... ga zitten ... de thee staat klaar ... ga alsjeblieft zitten ... alsjeblieft ...

-Dank u.

Ze gingen naast elkaar op een bankje zitten. Saeedeh vroeg nog een keer:

-Fakhry Jan, hoe gaat het met je? Ben je al gewend? Zijn je ouders ook gewend? Gaat het goed met ze?

-Ja, mevrouw Koeshan.

Ze keek weer naar de koffer. Harapetian schraapte zijn keel.

-Ja ... zeker ... we wilden graag langskomen ... ja ... prinses Strabadi ... u kent haar ...

-Ja, ja, die ken ik. Is er iets met haar gebeurd?

Mevrouw Koeshan tuitte haar gestifte lippen en liet haar zwart opgemaakte ogen steeds open en dicht gaan. Door de opwindning kon ze bijna niet ademen. Ze keek nieuwsgierig naar Fakhry en Harapetian met zijn koffer.

-Ja, Ja, vertelt u maar ...

-Ja, zij heeft mij en mijn lieve Fakhry uitgenodigd voor een feest volgende week dinsdag ...

-Oh ... oh ... wat goed ... Fakhry jan ... je boft ...

Zij slaakte een zucht van verlichting.

-God, ik schrok eerst, ik dacht dat er iets met haar gebeurd was. Ik hield mijn hart vast.

Harapetian pakte de koffer. Hij opende hem en terwijl hij de jurk eruit haalde, zei hij:

-Ja ... en nu komt deze jurk naar u toe zodat u uw kunsten kunt laten zien.

-Natuurlijk. Zeker ... laat eens zien.

Toen zij de jurk zag, slaakte ze zo'n diepe zucht dat Harapetian en Fakhry in de lach schoten.

-U heeft gelijk, mevrouw Koeshan. Ik viel bijna flauw toen ik hem zag.

Saeedeh nam de jurk van Harapetian aan en keek er liefdevol naar.

-Echt mooi! En perfect voor Fakhry, onze engel.

-Ja, ja, u heeft gelijk.

Saeedeh pakte de jurk en keek er aandachtig naar.

-Hij zit niet strak genoeg, ik denk dat hij ietsje te groot is.

Ze keek naar Fakhry die een kleur had van opwinding en vervolgde:

-Ik ga heel erg mijn best doen ... oh, mijn God, wat een jurk!

Harapetian, die het tafereel met genoeg aanschouwde, zei lachend:

-Oh ... ik dacht wel dat u hem mooi zou vinden, lieve Saeedeh.

-Hoe kan iemand hem niet mooi vinden? Deze ...

Ze bekeek alle kanten van de jurk, voor, achter, links en rechts.

-Mevrouw Koeshan ... ha ha ... voorzichtig! Ha ha ... hij is nog niet gedragen ... ha ha ...

-Ach ja, u heeft gelijk. Fakhry, trek hem eens aan, dan kan ik zien hoe ik het moet aanpakken. Kom schat ...

Ze wees naar een hoek van de kamer waar een gordijn hing.

-Ga, mijn ziel. Ga maar naar de kleedkamer en trek hem aan.

-Nee, dat hoeft niet. Ik heb hem zelf al afgespeld. Kijk hier ...

Koeshans hoofd boog zich naar de plekken die Harapetian aanwees.

-O, ik zie het. Er hoeft niet veel gedaan te worden dus. Het lichaam van mijn dochter is door God geschapen! Dus hier en hier ... goed ... ik ga me voorbereiden ... goed.

-Saeedeh jan ... kun je het, alsjeblieft, als je het niet te druk hebt, nu doen en Fakha jan nu de jurk laten passen? We hebben namelijk niet veel tijd.

-Goed, Seroge jan, natuurlijk. Ik ga het nu meteen doen terwijl er thee voor jullie gezet wordt. Ik vraag Aghdas om jullie thee te brengen en dan ga ik naar de naaikamer. Toevallig hebben we net een lekkere taart gekocht. Ga alstublieft zitten. Ik kom zo snel mogelijk weer terug.

Ze haastte zich naar de deur.

-Mevrouw Koeshan, heeft u geen hulp nodig?

-Nee, lieverd, ga lekker zitten en rust even uit. Je werkt al vanaf vanmorgen vroeg, het is een werkje van niets. Even een paar dingetjes in orde maken, een half uurtje werk ...

En terwijl ze 'Aghdas, Aghdas' riep, verliet ze de kamer. Fakhry bleef naar de grond kijken en verroerde geen vin. Harapetian vroeg:

-Fakhry jan, we gaan ook het andere probleem samen met Saeedeh oplossen, lieve dochter.

Mevrouw Aghdas kwam binnen met thee en taart en verhinderde met haar luidruchtige binnenkomst dat Fakhry Harapetian tegensprak.

-Wat een heerlijke taart! Beste mevrouw, waar heeft u die gekocht?

-Meneer, wie u ook bent ... lieve meneer, dat heeft Abbas gedaan, meneer. Mevrouw Saeedeh had erom gevraagd. Ja ... en ...

Ze wilde het liefst nog een tijdje doorpraten, maar Harapetian schudde vriendelijk zijn hoofd en zei:

-Dank u wel, ik hoop dat het niet te veel moeite was.

De thee en de taart werden zwijgend genuttigd totdat de zachte stem van Saeedeh de stilte verbrak. Met de jurk op haar arm begon ze instructies te geven aan de naaistertjes.

-Saeedeh jan, is hij af?

-Ja. Fakhry jan, sta eens op en kom hem eens aantrekken.

Ze nam haar mee naar achter het gordijn en overhandigde haar de jurk.

-Trek maar aan, schat, en roep mij als je klaar bent, dan kan ik zien of het goed is.

De ruimte was krap. Fakhry trok de jurk met moeite aan en schoof het gordijn opzij.

-Ik heb hem aan ...

-Mooi, kom maar naar buiten, schat ...

Fakhry kwam met een rood gezicht van schaamte uit Koeshans kleedkamer.

-Geloofd zij God en zijn prachtige scheppingen ... o, mijn God!

Fakhry struikelde bijna van schaamte en kon wel door de grond zakken.

-Lieverd, lieverd, val niet.

Net op tijd pakte ze Fakhry bij haar schouder.

-Het past! Saeedeh jan, bedankt. Heel goed. Nu graag uittrekken, dan kunnen we hem in de koffer stoppen ... ha ha ... we moeten heel voorzichtig zijn met de jurk ... ha ha.

-Je hebt gelijk, Seroge jan, deze jurk is een juweel! Perfect voor een lichaam van diamant!

Ze tuitte haar gestifte lippen en zond een kus naar Fakhry. Terwijl hij de jurk in de koffer stopte, zei Harapetian:

-Trouwens, lieve Saeedeh, zullen even gaan zitten om iets te bespreken?

Koeshan, die nog steeds met een brede glimlach naar Fakhry zat te kijken, draaide zich om en zei enthousiast:

-Lieverd, ja, laten we gaan zitten. Is er nog iets anders dan?

-Saeedeh jan. Jij bent onze verlossende engel.

Kijkend naar Fakhry die hij een tijdje in stilte had geobserveerd, vervolgde hij:

-Koeshan jan ... Fakhry jan heeft een probleem met een feest. Misschien kun jij het oplossen ...

-Wat voor probleem, meneer?

Fakhry kon niet meer stil blijven.

-Lieve mevrouw Koeshan. U weet het al. Ik, een feest, een diner! Dat is helemaal niet praktisch. Wat moet ik tegen mijn vader en moeder zeggen? 's Avonds laat ... hoe kom ik naar huis? En wat moet ik zeggen waar ik geweest ben? Maar meneer Harapetian vindt het

Saeedeh stond op en zei opgewonden:

-Lieverd, we gaan dit oplossen. Meneer gaat zeggen dat je bent uitgenodigd. Dat het goed is voor je ontwikkeling. Dat je mensen leert kennen. Dat je misschien wel ander werk zult vinden. Dat je leven gaat veranderen. Wacht maar, we vinden heus wel iets ...

Zij fronste haar wenkbrauwen en dacht na. Opeens zei ze:

-Nou, meneer Harapetian ... zijn dat geen goede ideeën?

-Ja, ja, dat heb ik al gezegd tegen onze lieve Fakhry ...

-Even denken ... o! ... ik zeg dat ik ziek ben en dat je voor me moet zorgen, goed? Wacht even ... meteen als je vandaag thuiskomt, moet je erover beginnen. Je zegt dan: die arme mevrouw Koeshan is ziek en ze heeft niemand ... in deze bewoordingen. En op de avond voor het feest blijf je maar doorgaan over mijn ziekte, tot het hun oren uitkomt, en dan gaan ze uit zichzelf zeggen dat je me moet helpen. En als ze dat niet doen, dan zeg je het gewoon zelf. Goed idee? Of niet soms?

Harapetian raakte opgewonden, sprong op en begon te klappen.

-Grandioos, Saeedeh jan ... de duivel kan nog wat van je leren ... ha ha ...

Fakhry was blijven zitten en luisterde naar de woorden van Saeedeh. *"Wat is zij slim! Het is een uitstekend plan, ja, het is een heel goed idee ... maar waar moet ik slapen?"*

-Maar waar moet ik nu slapen?

Saeedeh en Harapetian vielen stil. Ze sloten hun ogen en zeiden een tijdje niets.

-Nou, bij mij thuis, Fakha jan, bij mij thuis ...

Saeedeh boog zich voorover en omhelsde Fakhry.

-Lieve Fakhry, als dat voor jou een probleem is, kan meneer Harapetian je naar mijn huis brengen. Zeg maar wat je wilt. Meneer Harapetian?

-Ja, ja, wat voor Fakhry jan het beste is.

Fakhry stond op en keek hen beiden liefdevol aan.

-Hoe kan ik u bedanken? U heeft allebei zo veel liefde voor mij. Ik wil wat het makkelijkst is voor u. Meneer is als een vader voor mij, maar als ik bij u blijf slapen, mevrouw Koeshan, dan is het bedrog iets minder erg, toch?

In gedachten worstelde ze met zichzelf. *"Maar Saeedeh ken je ook niet. Je weet niet wie ze is. En hoe haar privéleven is. Domme gans..."*

-Ja, ja. Ik breng je 's avonds naar mevrouw Saeedeh, geen probleem. Maar nu moet je snel naar huis, anders kom je te laat.

Fakhry had een paar dagen om de kwestie aan de orde te stellen en haar ouders ervan te overtuigen dat zij de nacht in het huis van Koeshan moest doorbrengen. Die dag, na Koeshans bezoek, zette Harapetian haar dicht bij huis af. Fakhry had meerdere malen gezegd dat het echt niet hoefde maar dat hielp niet en zo zij kwam veel vroeger dan anders thuis. Het was heet, die middag. Haar ouders hadden een bank onder de vijgenboom gezet, de favoriete boom van haar vader, en zij zaten watermeloen te eten. Ze lieten een paar kleine en grote watermeloenen de vijver in glijden om ze te koelen en alle vissen verdwenen snel naar de diepte! Toen Fakhry de deur opendeed, sprongen haar ouders op van vreugde en verbazing.

-Fakhry jan ... Wat ben je vroeg! Was er niet genoeg werk?

Haar vader was in zijn korte broek en trok er snel een lange broek over aan. *"Ik heb een einde gemaakt aan hun knusse samenzijn."* Met die gedachte kwam er een lach op haar lippen die haar ouders in hemelse sferen bracht!

-Lieve dochter, kom watermeloen eten, je bent verhit!

-Waar zijn de kinderen?

-Naar het huis van tante Zahra. Vanavond laat brengt Ahmad jan ze weer thuis. Erg lief van hem. Ahmad is als een boeket prachtige bloemen. Ja, we wilden even uitrusten, lieverd ... ach, de kinderen! Je weet niet wat ze deze zomervakantie allemaal uitspoken ... lieverd ...

Fakhry dacht: *"Wat is Ahmad de laatste tijd aardig geworden!"* Maar zij liet het niet zien en ging naast hen op de bank zitten en zei lachend:

-O, het spijt me dat ik jullie gezellige feestje heb verstoord. Ik hou heel veel van jullie.

-Het is pas gezellig als jij er bent, liefste. Kom watermeloen eten.

-Nee ... laat me eerst mijn handen en gezicht wassen.

Fakhry had het bijzonder warm. De laatste dagen gebeurde alles zo snel en plotseling! Zij stak haar hand in het water. Het liefst zou ze haar hoofd in de vijver steken. Zij benijdde de vissen die zich nu om haar hand verzamelden.

"Wat hebben jullie een mooi leven. Jammer dat het voor mij niet weggelegd is."

Ze bediende de pomp en liet het water over haar gezicht lopen. Moeders vriendelijke stem onderbrak haar gedachten:

-Lieveling, in deze hitte, in die bus, kon ik het maar van je overnemen ...

-Ja, het is erg warm ...

Ze vroeg zich af hoe ze het gesprek op Koeshans situatie kon brengen. Dinsdag was niet ver weg meer. *"Hoe? ... wanneer? ... is het nu te vroeg? ... binnenkort dan maar?"*

-Fakhry, mijn dochter?

Fakhry stopte met piekeren.

-Ja ... ja, lieve moeder.

-Lieve dochter van me, waar zit je met je gedachten? Ik zei: zal ik limonade maken of is watermeloen ook goed?

-Bedankt, doet u alstublieft geen moeite, watermeloen is prima.

Ze liep met een vork naar de watermeloen.

-Dochter van me ... is er iets? Je zit zo te denken!

-Nee ... nou ... ja ...

-Wat is er gebeurd dan?

-Niks ... maar mevrouw Koeshan voelt zich helemaal niet goed. Ze heeft buikpijn.

-O! Dat komt vast door het warme weer. Zij moet zuring eten. En ook een beetje ...

En terwijl ze haar wenkbrauwen optrok en haar hoofd schudde, voegde ze eraan toe:

-... ook een beetje, o God, wat moet ik zeggen? Ook een beetje uitrusten ... ze is niet meer de jongste.

-Ja, u heeft gelijk. Ik heb haar al gezegd dat ze een beetje aan zichzelf moet denken, ze is altijd maar aan het werk.

Het voorwerk was gedaan. Fakhry voelde zich er aan de ene kant gelukkig mee maar aan de andere kant vrat het aan haar dat zij zo hypocriet was tegenover haar geliefden. Dit zorgde ervoor dat ze het gesprek een andere wending gaf in een poging om aardig te zijn voor haar moeder.

-Wat eten we vanavond? Straks komen de kinderen thuis, hongerig en dorstig.

-Nee, Fakhry jan ... ze eten daar hun avondeten en komen dan pas thuis. Alleen ik, jij en je vader nemen een yoghurt drankje met komkommer. Het is heet, warm eten valt niet goed ... toch?

-Ja, lieve moeder. Dat zeg ik ook altijd. Wat geweldig dat je een keertje naar me luistert!

Haar vader zette een calotte op, ging op de rand van de bank zitten en liet zijn voeten bungelen.

-Een yoghurt drankje is geen eten. Willen jullie dat ik vannacht een oog dicht doe?

-Lieve vader, wat wilt u dan? Ik maak het wel voor u.

-Nee, lieve schat. Ook jij bent moe en uitgeput. Ik ga kebab halen.

Fakhry was blij. Zij hield van brood met kebab en haar vader wist dat.

-Maak maar een vreugdedansje, lieve Fakhry, ha ha.

Terwijl ze met het blad met watermeloen in haar handen stond, mopperde haar moeder:

-Ach, jullie toch, wat moet ik met jullie, vader en dochter? Maar goed, yoghurt past bij goed bij de kebab ...

Zachtjes lachend liep ze naar de keuken.

Die avond op het dak lag Fakhry wakker door de kebab en de hitte tot ze de sterren aan de hemel zag verschijnen. Verschillende gedachten paradeerden door haar hoofd. De paarse jurk liet zich een paar keer zien en ze hoorde ook de hoge stem van mevrouw Koeshan:

-Jij blijft bij mij, jij blijft bij mij ...

Ze werd wakker van de radio waarop ochtendgymnastiek te horen was. *"Ach, vader van me, waarom hebt u de radio laten aanstaan? Waarom ging mijn wekker niet af?"* De nacht ervoor was iedereen vanwege de hitte op het dak gaan slapen. Ze keek naar de bedden. De kinderen sliepen nog en het bed van haar ouders was leeg. Ze rekte zich uit en keek op de klok. *"O, het is al laat. Geen tijd voor gymnastiek."* Ze kleedde zich snel aan en liep met haar tas naar de tuin. Vandaag was het ontbijt in de tuin. De ochtendkoelte gaf haar een fris gevoel en ze waste haar gezicht met het water uit de vijver.

-Goedemorgen, mijn meisje. Kom, ik heb thee voor je ingeschonken.

-Nee, moeder, geen tijd voor, het is al laat.

-Nou ja! Het is niet té laat. Je bent op tijd wakker geworden, bloem van me.

-Waar is vader? Zijn radio heeft me wakker gemaakt.

-Hij is naar Mirza Hassan khan, ze hebben een vergadering. Maar het klopt, hij heeft de radio aangezet en is weggegaan zonder hem uit te zetten. Kom maar lekker ontbijten. Je hebt nog tijd. Kom.

-Goed, dan neem ik een hapje. Lekker. Maar eerst moet ik mijn haar doen.

Ze rende naar de kamer van haar ouders en kamde snel haar haar voor de spiegel van haar moeders kast. *"De broer van meneer Harapetian komt vandaag."* Het schoot haar net te binnen. Ze bekeek zichzelf in de spiegel. *"Wat zie ik eruit!!"* Ze haalde haar schouders op. *"Het is geen prins. Wat moet ik anders? Ik ben wie ik ben."*

-Kom nou maar ...

-Ik kom al. Ik heb haast, ik ben laat. Het gaat niet goed met mevrouw Koeshan, ik moet haar helpen.

-O, die arme vrouw! Vertel haar maar wat ik adviseerde.

-Goed ...

Ze nam een hapje, werkte een slok thee naar binnen en vloog naar de deur terwijl ze iets ter afscheid riep.

Dicht bij de eerste halte waar zij uit de bus stapte, zag zij de auto van Harapetian staan. *"Meneer Harapetian is gekomen om mij op te halen!"* Ze rende snel naar de auto en trok de deur open.

-Meneer, waarom doet u zoveel moeite? Dat is toch niet nodig.

-Hallo, mijn lieve dochter. Kom, we hebben veel te doen. Ik vertelde je toch al dat George vandaag komt? We willen ze gastvrij ontvangen.

-Ze? Met hoeveel zijn ze dan?

-Ze zijn met zijn vieren. Het zijn zijn vrienden, ze komen hem brengen, maar ook hen moeten we gastvrij onthalen, toch?

-Natuurlijk.

-Ik wilde iets kopen waar Georgy van houdt. Daarvoor moest ik naar een winkel hier in de buurt. Ik dacht: mooi, dan kan ik gelijk Fakha onderweg ophalen. Ik heb hier op je staan wachten ...

-Aha ... aha... wat vindt hij lekker?

-Hij houdt van kale pache. Ha ha ... de winkel waar je dat kunt kopen, is hier in de buurt. Weet je wat het is?

De geur van de kale pache in de kofferbak nam langzaam bezit van de hele auto.

-Ja, ik ruik het ...

-Hou je ervan?

Fakhry durfde niet te zeggen dat zij kale pache haatte. Verlegen fluisterde ze:

-Nou ja, ik eet wel wat mee. Wanneer komen ze aan?

-Hij komt in ieder geval met ons lunchen.

Harapetian leek gelukkig. *"Zijn snor lacht mee! Ha - hij is zo blij dat zijn broer komt."* Terugdenkend aan wat ze een paar dagen ervoor had gedacht, zei ze bij zichzelf: *"Nou ja, hij is zijn broer. Hij houdt van hem. Alleen hij wil niet dat ..."*

-Wat wil hij niet, lieve dochter?

Fakhry voelde zich ongemakkelijk.

-Nee, ik had het niet tegen u. Ik zat te denken. Ik dacht dat uw broer misschien niet wil dat u zoveel moeite doet. *"Rustig ademen! Mijn God, gelukkig heb ik het kunnen herstellen."*

Ze arriveerden bij het maison. Harapetian stond met de pan met kale pache in zijn handen en wilde de deur opendoen.

-Laat mij de deur maar opendoen. Dat gaat niet met een pan in je handen.

-Ha ha ... dat gaat best.

De benauwde lucht van het maison schreeuwde om een plafondventilator. Fakhry nam de pan van Harapetian over en zei:

-Zo, nu hoeft het niet meer. Gaat u maar ... en zet u de ventilator maar aan. En ook een raam open, alstublieft ... het is hier ontzettend benauwd ...

-Goed, lieve dochter. Ik ga de rest van de boodschappen pakken, het brood en zo ... goed? We gaan alles klaarzetten voordat de klanten komen.

Het was lunchtijd maar Georgy was er nog niet. Harapetian was uit zijn doen, hij maakte zich zorgen over zijn broer. Ze hadden verschillende klanten geholpen. Fakhry deelde zijn bezorgdheid en wendde haar ogen geen moment van hem af.

-Meneer, wilt u koffie?

Seroge keek Fakhry aan. Hij was bezig kleding af te spelden.

-Graag, als je het niet erg vindt, lieve dochter.

Fakhry wilde iets zeggen maar zei niets en liep naar de keuken. Zij pakte de percolator. Toen klonk de deurbel en hoorde ze de mannen elkaar enthousiast begroeten. De stem van Harapetian klonk overal bovenuit:

-Lieve Georgy, je wordt nog eens mijn dood, ik was zó bezorgd.

Fakhry begreep dat de gasten waren gearriveerd en deed meer koffie in de percolator. Even later kwam ze met een dienblad met vijf koppen koffie naar de foyer.

-Hallo, welkom allemaal, gelukkig zijn jullie er ...

Vier jonge gezichten staarden haar aan. Harapetian nam verheugd het dienblad van Fakhry over.

-Fakhry Jan, dit zijn ze. Kom, lieverd, maak kennis met ze ...

De vier jongemannen stonden haar nog steeds met open mond aan te staren. Harapetian vond dat er iets moest gebeuren.

-Heren, dit is mijn nieuwe collega, mevrouw Fakhry.

Toen ze dit hoorden, sprongen er drie op haar af.

-Hallo ... hallo ... u ... wat leuk ... wat leuk ...

De vierde man bleef staan waar hij stond en staarde haar aan. De andere drie hadden een Armeens accent. Fakhry bleef op haar plaats staan. De intense blik van de vierde jongeman bracht haar in verlegenheid. Het enige wat zij uit kon brengen was:

-Aangenaam ...

En daarna:

-Drinkt u alstublieft uw koffie op, het wordt anders koud.

-Lieve Georgy, ik heb kale pache voor je gemaakt. Ik dacht dat jullie voor de lunch zouden komen, maar ik kan het ook nu nog serveren, jullie zijn nog jong.

Toen hij de stem van zijn broer hoorde, knikte hij Fakhry een beetje beschaamd toe.

-Serge jan, broer van me. Je denkt werkelijk aan alles. Toevallig hebben we nog niet geluncht. Je bent uniek.

Harapetian knipoogde naar Fakhry en samen vertrokken ze naar de keuken.

-Fakha jan, laten we de tafel dekken.

Gelijk hoorden ze de stemmen van de vier jonge mannen fluisteren. Harapetian wist dat ze het hadden over de bijzondere schoonheid die zij gezien hadden. Hij had een veelbetekenende glimlach op zijn gezicht terwijl hij de in azijn ingelegde knoflook en uien op tafel zette. Fakhry voelde aan de pan en vroeg:

-Moet ik het opwarmen of is het zo goed? Het is niet erg heet.

-Dat geeft niet met dit warme weer. Als ze dit op hebben, vallen ze slapend van hun stoel.

-Ja, ik wilde hetzelfde zeggen, meneer. Het zijn jonge mensen ... maar ze zijn moe van de reis ... ha ... ha ... ze eten het op en dan gaan ze naar huis om te slapen.

George stond bij de keukendeur die op een kier stond. Zijn gouden haar zat in de war en hij staarde met zijn blauwe ogen naar het eten. Zijn stem, waarmee hij in het Armeens tegen zijn broer sprak, klonk Fakhry aangenaam in de oren.

-Broeder, je hebt zoveel moeite gedaan. We kunnen eventueel naar je huis gaan en het daar opeten ...